

HAAPAVEDEN KAUPUNKI
TALOUSARVIO 2024 JA
TALOUSSUUNNITELMA 2025-2026

SISÄLLYSLUETTELO

1. KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS	3
2. TALOUDELLINEN KATSAUS	4
3. KAUPUNGIN STRATEGIA	12
4. KÄYTTÖTALOUSOSA	13
5. TULOSLASKELMAOSA	36
6. INVESTOINTIOSA	38
7. RAHOITUSOSA	39
8. ALIJÄÄMÄTARKASTELU	41
9. KAUPUNKIKONSERNI	45

1. KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Vuoden 2024 talousarvion laatimista haastavat yleinen heikentynyt taloustilanne, kustannustason voimakas nousu sekä heikentynyt työllisyystilanne, Haapaveden työttömyysasteen ollessa 7,7 % lokakuussa 2023. Suomen talous on taantumassa ja toipumisen arvioidaan olevan hidasta vuonna 2024. Myös kuntatalouden näkymät ovat heikentyneet vuoden 2024 ja koko suunnittelukauden osalta. Talousarvion valmistelua haastaa marraskuun loppupuolella julkaistu tieto sote-siirtokustannusten huomattavasta kasvusta ja sen seurauksena kuntien valtionosuuksien pienenemisestä aikaisempaan arvioon verrattuna. Sote-uudistuksen ”loppupiiska” on tuntuva, mutta onneksi uutena tietona tulleet valtionosuusleikkaukset ollaan valtioneuvoston toimesta jakamassa kolmelle vuodelle 2025–2027. Leikkauksia ei kuitenkaan ole kirjoitushetkellä pienennetty. Vastaavat säästöt on löydettävä kaupungin menoista tulevina vuosina, tai tulopohjan on vahvistuttava. Kuntien valtionosuusjärjestelmä tarvitsee uudistamista mm. kuntatalouden ennustettavuuden takia. Uudistus on valtioneuvoston toimesta käynnistymässä.

Sote-uudistuksen myötä hyvinvointialue Pohteelle vuokratut sote- ja pelastuskiinteistöt tuottavat kaupungille vuokratuloja. Pohde on kuitenkin ilmoittanut käynnistävänsä vuoden 2024 aikana uudet vuokrasopimusneuvottelut, tavoitteenaan kustannussäästöt sopimuskauden jälkeen. Vuoden 2024 haasteita liittyy myös kuntakonsernin talouteen, erityisesti Kiinteistö Oy Haapa-asuntojen osalta.

Kuntakentän muutokset jatkuvat vuoden 2024 aikana. Vuoden 2024 aikana valmistellaan valtion työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisvastuun siirtyminen kunnille. Tämä on kunnille uusi valtionosuustehtävä, jonka rahoitus katetaan valtionosuuksilla. Uudistus tulee voimaan 1.1.2025. Työllisyysneuvotteluun liittyvä rahoitusmalli muuttuu merkittävästi ja työttömyydestä tulee entistä kalliimpaa kunnille: vastuu työttömyysturvan muodoista laajenee ja työttömyysturvan kuntaosuuksien vastuu alkaa jo 100 päivän jälkeen entisen 300 päivän sijasta. Uudistus antaa kuitenkin mahdollisuuden kehittää työllisyyspalveluiden ja kaupungin elinkeino- ja yrityspalveluiden yhteistyötä sekä henkilö- että yritysasiakkaiden osalta. Maakunnan eteläiselle alueelle valmisteltu 17 kunnan työllisyysalueen muodostaminen päätettäneen valtioneuvoston toimesta helmikuun 2024 loppuun mennessä. Uudistuksen valmisteluajataulu tulee olemaan hyvin tiukka.

Haapavedellä on kuitenkin paljon aineksia positiivisen tulevaisuuden rakentamiseen. Kaupungissa on monipuolista yritystoimintaa, teollisuutta, vahvaa maataloutta ja elintarviketeollisuutta. JEDU:n koulutustarjonta Haapavedellä on laajaa. Haapavesi myös tekee puhdasta siirtymää konkreettisella tavalla. Hankilan ja Keson tuulivoimapuistot toimittavan sähköä valtakunnan verkkoon. Tuulivoimapotentiaali kaupungissa on suuri, ja mikäli suunnitteilla olevat tuulivoimainvestoinnit toteutuvat, tulevat ne energiantuotannon lisäksi tuottamaan kaivattuja kiinteistövero- ja kiinteistöverotuloja kaupungin kassaan. NordFuelin biojalostamo puolestaan on koko maakunnan kärkihankkeita ja kansallisestikin merkittävä investointi. Rakentaminen tuo käynnistyessään alueelle merkittävän teollisen investoinnin, uusia työpaikkoja ja vaurautta. Haapavesi on myös kulttuuripitäjä ja sen ympäristö on luonnonkaunis.

Haapavedellä on kaikki eväät ja mahdollisuudet myönteiseen tulevaisuuteen ja vuoteen 2024!

Päivi Keisanen

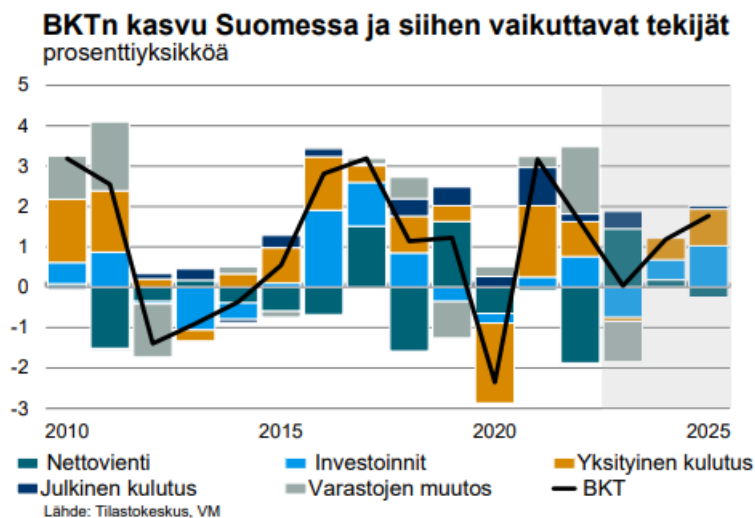
vt. kaupunginjohtaja

2. TALOUDELLINEN KATSAUS

Yleinen taloudellinen tilanne

Euroopassa hintojen ja korkojen nousu ovat lähes pysäyttäneet talouskasvun. Erityisesti Saksan talous on ollut ongelmissa. Yhdysvalloissa talouskasvu on yllättänyt positiivisesti reaalityulojen elpymisen ja vahvan työllisyystilanteen ansiosta. Kiinassa kotimainen kulutus on ollut heikko eikä vientikään ole vetänyt. Suomessa tuotanto kasvoi hyvää vauhtia vielä vuoden 2023 alkupuoliskon. Nyt merkit viittaavat siihen, että talouden kysyntä ja tuotanto supistuvat ainakin kuluvaan vuoden jälkipuoliskon ajan. Eteenkin rakennusteollisuuden näkymät ovat heikot. Taantuma näyttää toistaiseksi varsin tyypilliseltä talouden suhdannekiertoon liittyvältä negatiivisen kasvun vaiheelta. Mutta taantuma voi tuki pitkittyä ja saada pysyvämpiä, elpymistä hidastavia rakenteellisia piirteitä. Syyt voivat liittyä inflaatioon ja korkoihin, yleiseen epävarmuuteen ja säästämiseen sekä asuinrakentamiseen. Toisaalta siirtymä puhtaaseen energiaan voi edetä ennustettua laajemmin ja nopeammin.

Valtiovarainministeriön (VM) Taloudellisen katsauksen (9.10.2023) mukaan Suomen talous ei kasva vuonna 2023 edellisvuodesta. Kysynnän odotetaan kuitenkin piristyvän niin Suomessa kuin maailmantaloudessa ensi vuonna, kun korkojen nousu pysähtyy ja hintojen nousu hidastuu alle palkankorotusten. Vuonna 2024 kotitalouksien ostovoiman kohentuminen lisää kulutusta ja BKT kasvaa arviolta 1,2 prosenttia. Talouskasvua heikentää kuitenkin edelleen rakentamisen heikko tilanne. Investointinäkymät ovat kuitenkin muuten valoisat, erityisesti tuulivoimainvestointisuunnitelmia on erittäin paljon. Vuonna 2025 kasvu nopeutuu arviolta 1,8 prosenttiin, kun kulutuksen kasvun lisäksi investoinnit lisäävät kotimaista kysyntää. Työllisyys notkahtaa tänä vuonna, mutta kasvaa taas ensi vuodesta lähtien ja vuonna 2025 työllisyysaste on 74,3 prosenttia ja työttömyysaste 7 prosenttia.

Kuluttajahintojen nousu on selvästi hidastunut viime vuoden lopun huipusta. Erityisesti inflaatiota on hidastanut energian hinnan lasku. Kotitalouksien tulojen kasvua hillitsee vuosina 2024 ja 2025 sosiaalietuuksien leikkaukset. Ostovoima kuitenkin kohenee ja kääntää yksityisen kulutuksen kasvuun ensi vuonna. Alkuvuoden jatkunut työllisyyden kasvu on taittunut kesällä ja lievä lasku jatkuu loppuvuonna. Heikoin työllisyystilanne on rakentamisessa. Työllisyyden lasku jää kuitenkin lyhytaikaiseksi ja työllisyys kasvaa uudelleen jo ensi vuonna. Vuoteen 2025 mennessä 15-64-

vuotiaiden työllisyysaste nousee 74,3 prosenttiin ja työttömyysaste laskee 7 prosenttiin. Valtionhallinnon ja paikallishallinnon yhteenlaskettu mittava alijäämä, väestön ikääntyminen, sekä kasvavat velanhoitokustannukset pitävät velkasuhteen nousevalla uralla jatkossakin.

	2020	2021	2022	2023**	2024**	2025**
Bruttokansantuote, mrd. euroa	238	251	269	282	291	303
Palvelut, määrän muutos, %	-2,9	4,3	3,2	1,9	1,2	1,6
Koko teollisuus, määrän muutos, %	-1,5	2,0	-1,3	-4,0	0,4	2,2
Työn tuottavuus, muutos, %	0,2	1,4	0,7	-0,2	1,2	1,3
Työlliset, muutos, %	-1,5	2,4	2,5	0,3	0,1	0,6
Työllisyysaste (15–64-vuotiaat), %	70,7	72,3	73,8	73,8	73,8	74,3
Työllisyysaste (20–64-vuotiaat), %	75,2	76,6	78,1	78,2	78,3	78,9
Työttömyysaste, %	7,7	7,7	6,8	7,1	7,2	7,0
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	0,3	2,2	7,1	6,2	2,2	1,7
Ansiotasoindeksi, muutos, %	1,9	2,4	2,4	4,3	3,5	3,3
Vaihtotase, mrd. euroa	1,3	1,0	-9,8	-3,8	-3,4	-4,1
Vaihtotase, suhteessa BKT:hen, %	0,5	0,4	-3,6	-1,4	-1,2	-1,3
Lyhyet korot (euribor 3 kk), %	-0,4	-0,5	0,3	3,5	3,6	3,0
Pitkät korot (valtion obligaatiot, 10 v), %	-0,2	-0,1	1,7	3,1	3,2	3,2
Julkisyhteisöjen menot, suhteessa BKT:hen, %	57,2	55,7	53,4	54,7	54,7	54,6
Veroaste, suhteessa BKT:hen, %	41,8	43,1	42,9	41,7	40,8	40,6
Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä, suhteessa BKT:hen, %	-5,6	-2,9	-0,8	-2,4	-3,2	-3,4
Valtion rahoitusjäämä, suhteessa BKT:hen, %	-5,5	-3,2	-1,6	-3,3	-3,4	-4,2
Julkisyhteisöjen bruttovelka, suhteessa BKT:hen, %	74,7	72,5	72,9	74,2	76,8	78,9
Valtionvelka, suhteessa BKT:hen, %	52,4	51,3	52,7	54,3	56,4	58,4

(VM, Taloudellinen katsaus syksy 2023)

Kuntatalouden näkymät 2024

Yleiseen talouskehitykseen liittyvä epävarmuus on kasvanut tämän vuoden aikana voimakkaasti, kun hintojen sekä henkilöstökulujen nousu ovat luoneet kasvupainetta kuntatalouden menoihin. Korkojen nousu on myös heijastunut talouteen nousseina korkokuluina. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen seurauksena kuntatalous vahvistuu vuonna 2023, kun kuntatalouden menot likimain puolittuvat, mutta verotuloja kertyy osin edelleen uudistusta edeltäneiden korkeampien kunnallisveroprosenttien ja jako-osuuksien mukaisesti. Vuodelle 2024 kuntatalouden näkymät ovat selvästi heikommät. Kunnilla on yhä merkittävä rahoitusosuus perustoimeentulotuen ja pitkäkestoisen työttömyysturvan rahoittamisessa. Kun talous on taantumassa, työttömyys nousee ja tarve täydentää toimeentuloa erilaisilla etuuksilla lisääntyy. Kuntien on syytä varautua näiden menoerien kasvuun niin tämän kuin ensi vuoden puolellakin.

VM:n kuntatalousohjelman mukaan kuntatalouden toimintamenot kasvavat painelaskelmassa vuosina 2024–2027 pääasiassa hintojen kasvun vuoksi, sillä koulutuksen (ml. varhaiskasvatus)

palvelutarve pysyy painelaskelmassa kehysvuosina laskevana syntyvyyden laskun ja ikäluokkien pienentymisen vuoksi. Poikkeuksen tähän muodostaa ainoastaan vuosi 2025, jolloin kunnille siirtyy vastuu työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä ja samalla niiden rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennetaan. Koulutuksen ja varhaiskasvatuksen palvelutarpeen lasku haastaa kuntia, joissa lapsi- ja nuorisoiäluokat pienenevät, toiminnan sekä palveluverkon sopeuttamiseen. Kuntatalouden suurimman kuluerän muodostavat henkilöstökustannukset, joita sopimuskorotukset nostavat noin 3 prosenttia. Sopimuskorotusten kasvu jää kuitenkin vuonna 2024 kuluvaan vuoteen huomattavasti maltillisemmalle tasolle kunta-alan henkilöstölle vuonna 2023 maksettujen kertaerien poistumisen vuoksi. Henkilöstökustannusten kasvua hillitsee ensi vuonna työttömyysvakuutusmaksun alentaminen vuonna 2024. Työikäisen väestön määrän väheneminen ja työvoiman saatavuusongelmat koskettavat kunta-alaa, jossa eläköityminen on voimakasta. Osaajapulaa on muun muassa sivistystoimessa sekä teknisessä toimessa. Osaajapula saattaa vaikeuttaa palvelujen järjestämistä ja hankkeiden toteuttamista, mutta se voi myös johtaa tilanteeseen, jossa palvelujen tuottaminen kohtuullisin kustannuksin on entistä vaikeampaa useissa kunnissa. Yksi suurimmista Petteri Orpon hallituksen kuntatalouteen suoraan kohdistamista leikkauksista on valtionosuuksien yhden prosenttiyksikön indeksijarru vuosina 2024–2027, jonka seurauksena valtionosuudet pienenevät 24 milj. euroa vuonna 2024, 48 milj. euroa vuonna 2025, 79 milj. euroa vuonna 2026 ja 111 milj. euroa vuonna 2027. Kehitysarviossa ei ole oletettu, että kunnat sopeuttaisivat menojaan välittömästi indeksileikkauksen seurauksena. Toisaalta indeksijarrun aiheuttamia tulojen pienenemistä kompensoi yleisen maapohjan kiinteistöveron alarajan korotus, jonka arvioidaan lisäävän kuntien verotuloja noin 108 milj. euroa vuodesta 2024 alkaen. Kunnilla on merkittäviä investointitarpeita muun muassa rakennuskannan iän, muuttoliikkeen ja vihreän siirtymän vuoksi. Investointiympäristön epävarmat näkymät ja noussut korkotaso voivat kuitenkin lykätä investointeja eteenpäin tai estää niiden toteutumisen. (VM, Kuntatalousohjelma vuodelle 2024-2027: Syksy 2023)

Verotuslinjaukset vuodelle 2024

Kuntien verotulot koostuvat kunnallis-, kiinteistö- ja yhteisöverosta. Kunnallisveron osuuden verotuloista arvioidaan sote-verouudistuksen jälkeen olevan keskimäärin noin 70 prosenttia, yhteisöveron noin 14 prosenttia ja kiinteistöveron noin 16 prosenttia. Kuntien verotulojen arvioidaan olevan vuonna 2024 yhteensä noin 13,9 mrd. euroa. Edelliseen vuoteen verrattuna verotulot alenevat noin 5 prosentilla. (VM, 9.10.2023)

Kunnallisvero

Luonnollisten henkilöiden tuloverotus eli kunnallisverotus on kuntien verorahoituksen keskeisin osatekijä. Parantunut työllisyys ja sitä kautta parantunut arvioitu palkkasumman kasvu on vauhdittanut ansiotuloverojen positiivista kehitystä. Sote-muutoksen myötä kaikkien kuntien kunnallisveroprosentteja alennettiin 12,64 prosenttiyksiköllä. Näin ollen Haapaveden kaupungin kunnallisvero laski 22,0 prosentista 9,36 prosenttiin vuoden 2023 alusta alkaen. Vuonna 2024 kunnallisveron määrä on 9,40 %. Kunnallisverotuksessa verotettava tulo muodostuu veronalaisista tuloista vähennettynä lainsäädännössä määritellyin vähennyksin. Efektiivinen veroaste, joka on maksettavan kunnallisveron osuus ansiotuloista, onkin Haapavedellä vuoden 2024 osalta 6,7 %.

Kuntaliiton verotuloennusteen (10.10.2023) mukaan Haapaveden kunnallisveron määrä on arviolta 10,313 miljoonaa euroa (M€), kun vuoden 2023 arvio on 0,7 % pienempi eli 10,245 M€.

Yhteisövero

Yhteisöveronsaajia ovat valtio ja kunnat. Verovuonna 2023 valtion jako-osuus yhteisöveron tuotosta on 76,09 prosenttia ja kuntien 23,91 prosenttia. Yhteisövero on osakeyhtiöiden ja muiden yhteisöjen maksama tulovero, jonka määrä on 20 prosenttia yhteisön verotettavasta tulosta.

Yhteisöveron arvioidaan laskevan 12,6 prosenttia vuodesta 2023 ja olevan yhteensä 1,090 M€. Yhteisöveron laskua selittää vuoden 2023 verohäntien tilitysten vaikutukset.

Kiinteistövero

Kiinteistövero on kunnallinen vero, joka määrätään kunnassa sijaitsevasta kiinteistöstä sen omistajalle. Kiinteistövero koskee sekä maata että rakennuksia. Maa- ja metsätalousmaa sekä vesialueet eivät kuulu kiinteistöveron piiriin, maatilojen rakennukset sen sijaan kuuluvat.

Haapaveden kaupungin kiinteistöveroprosentit määrittyvät seuraavasti:

- yleinen kiinteistöveroprosentti 1,05 %
- vakituiset asuinkiinteistöt 0,60 %
- rakentamaton asuinpaikka 3,00 %
- muut asuinrakennukset 1,30 %
- yleishyödylliset yhteisöt 0,00 %
- voimalaitokset 3,10 %.

Uuden hallitusohjelman mukaan maapohjan kiinteistöveron alaraja korotetaan 0,93 prosentista 1,30 prosenttiin vuodesta 2024 alkaen. Toimenpide edellyttää maapohjan veroprosentin eriyttämistä yleisestä kiinteistöveroprosentista. Jatkossa maapohjan kiinteistöveron vaihteluväli olisi 1,30–2,00 prosenttia. Muutos kasvattaa kuntien kiinteistöverotuloja arviolta noin 108 milj. eurolla vuodesta 2024 alkaen. Lisäksi pääministeri Orpon hallituksen ohjelmaan sisältyy kirjaus, jonka mukaan hallitus toteuttaa kiinteistöverotuksen uudistuksen, jolla korjataan kiinteistöjen verotusarvojen ja käypien arvojen eriytyminen toisistaan. Uudistus toteutetaan pitkällä siirtymäajalla. Kiinteistöveron muutokset ovat kohtuullisia kiinteistön omistajille.

Kuntaliiton kiinteistöveroennusteessa ei ole huomioitu tuulivoimapuiston tuomia kiinteistöverotuloja, jotka on lisätty talousarvion kiinteistöverotuloihin erikseen 0,35 miljoonalla eurolla. Kuntaliiton ennusteen mukaan kiinteisverotulo on arviolta 2,3 % suurempi vuonna 2024 kuin vertailuvuonna ja yhteensä 1,868 M€ (ilman tuulivoimatuloja).

Kuntaliiton ennuste Haapaveden verotulojen kertymästä vuosille 2023-2026 (Kuntaliitto 10.10.2023):

TILIVUOSI	2023**	2024**	2025**	2026**
Verolaji				
Kunnallisvero	10 245	10 313	10 369	10 624
<i>Muutos %</i>	-48,7	0,7	0,5	2,5
Yhteisövero	1 247	1 090	1 167	1 191
<i>Muutos %</i>	-38,0	-12,6	7,1	2,1
Kiinteistövero	1 826	1 868	1 870	1 870
<i>Muutos %</i>	7,5	2,3	0,1	0,0
VEROTULO KIRJATTAVA	13 318	13 271	13 406	13 685
<i>Muutos %</i>	-43,7	-0,4	1,0	2,1

Haapaveden kaupungin verotulot vuoden 2024 osalta arvioidaan olevan yhteensä noin 13,62 miljoonaa euroa tuulivoimakiinteistöverotulot huomioiden.

Valtionosuudet

Kuntien saamat valtionosuudet laskivat vuoden 2023 osalta voimakkaasti verrattuna vuoden 2022 tilitettyihin valtionosuuksiin. Aleneminen johtuu pääasiassa sote-uudistuksesta, jonka myötä yli puolet peruspalvelujen valtionosuudesta ja verotulomenetyksen korvauksista siirretään hyvinvointialueiden rahoitukseen. Soten jälkeen kunnille myönnetään valtionosuutta pääasiassa enää vain sivistystoimen tehtäviin.

Kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuus uudistetaan vastaamaan kuntien uutta roolia ja sote-uudistuksen voimaantumisen sekä TE-uudistuksen jälkeistä tilannetta. Uudistuksen lähtökohdaksi on otettu tavoite varmistaa eri kokoisten kuntien edellytykset järjestää lakisääteiset peruspalvelut kaikkialla Suomessa, ottaen huomioon muuttotappiokuntien tarpeet ja eri alueiden demografisen kehityksen sekä vahvistaa kasvavien kuntien ja kaupunkien edellytykset investoida kasvuun ja hoitaa sosiaalisia ongelmia.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus on merkittävin osa valtionosuusjärjestelmää. Peruspalvelujen valtionosuus on laskennallinen, ja se perustuu kunnan asukkaiden palvelutarpeeseen ja olosuhdetekijöihin. Valtionvarainministeriön ennakkollisten valtionosuuslaskelmien (Kuntatalousohjelma syyskuu 9.10.2023) mukaan peruspalveluiden valtionosuus on vuonna 2024 yhteensä 2,46 miljardia euroa ja 281 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2023.

Laskennalliset kustannukset	TA 2023, 1000 euroa	TAE 2024 1000 euroa	Muutos 1000 euroa
Ikärakenne	8 011 858	8 118 640	106 782
Työttömyys	372 418	382 834	10 416
Kaksikielisyys	103 337	105 767	2 430
Vieraskielisyys	764 994	846 895	81 901
Asukastiheys	202 715	207 713	4 998
Saaristoisuus	14 618	14 840	222
Saaristo-osakunta	9 554	9 665	111
Koulutustausta	152 420	155 858	3 438
Laskennalliset kustannukset yhteensä	9 631 914	9 842 213	210 299
Kuntien rahoitusosuus	7 504 230	7 684 802	180 572
Valtionosuus	2 127 684	2 157 411	29 727
Lisäosat	270 213	277 654	7 441
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	818 756	807 839	-10 917
Valtionosuuden harkinnanvarainen korotus	10 000	10 000	0
Kotikuntaa vailla olevien 6-15-vuotiaiden kotikuntakorvaukset	12 268	11 853	-415
Yksityisen opetuksen järjestäjien ja yliopistojen arvonnalisävero	7 586	7 899	313
Valtionosuuteen tehtävät lisäykset ja vähennykset	-505 008	-811 656	-306 648
Kuntien peruspalvelujen valtionosuus, yhteensä	2 741 500	2 461 000	-280 500

Haapaveden kaupungin peruspalveluiden valtionosuuden, veroperustemuutoksista johtuvien veromenetysten korvauksen, kotikuntakorvausten sekä opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuden yhteissumma on vuodelle 2023 VM:n arvion mukaan 10,369 M€. Marraskuun arvioiden mukaan vuoden 2024 valtionosuustilitykset ovat yhteensä 9,224 M€ (Valtiovarainministeriö 23.10.2023). VM:n 17.11.2023 antaman tiedotteen mukaan valtionosuuksia kuitenkin tulnaisiin leikkaamaan arviolta noin 80 €/asukas vuosina 2025-2027. Tällä valtionosuusleikkauksella varmistetaan sote-uudistuksen periaatteena oleva kustannusneutraalisuus kuntien, hyvinvointialueiden ja valtion välillä.

Kehitys Haapavedellä

Haapaveden asukasluku on laskenut tasaisesti aina vuodesta 1990 lähtien. Vuoden 2022 lopussa Haapaveden asukasluku oli 6 591 (Tilastokeskus 26.5.2023). Tilastokeskuksen tulevaisuuden väestöennusteen (30.9.2021) mukaan vuoden 2025 mennessä asukasluku olisi laskenut 377 henkilöllä vuodesta 2022 ja olisi 6 214, ja vuoteen 2030 mennessä jo noin 740 henkilöllä eli asukasluku olisi arvion mukaan enää 5 851. Yli 65-vuotiaiden osuus väestöstä kasvaa trendin mukaisesti koko ajan eikä syntyvyys lisääny samassa suhteessa. Väestön kehitysnäkymät vaikuttavat oleellisesti kunnan peruspalveluiden kysyntään ja palvelurakenteeseen tulevaisuudessa.

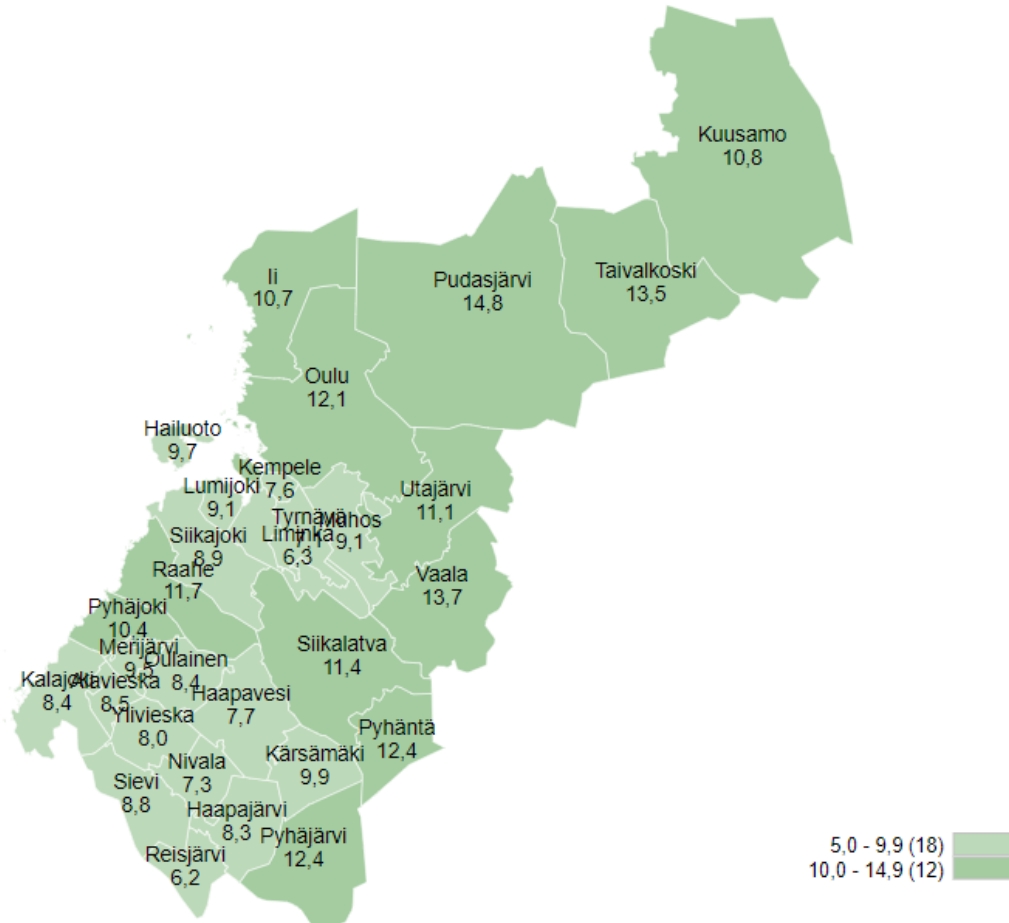
Haapavesi	1990	2000	2010	2020	2021	2022	2023	2025	2030	2035
Väestö 31.12.	8 190	7 983	7 418	6 667	6 613	6 591	6 476	6 214	5 851	5 543
Alle 15-vuotiaiden osuus, %	25,9	23,2	20,7	20,1	19,5	19,1	17,6	18,6	16,9	17,0
15-64-vuotiaiden osuus, %	62,2	62,0	62,0	55,7	55,5	55,6	50,7	53,8	53,5	52,5
65 vuotta täyttäneiden osuus, %	11,9	14,8	17,2	24,3	25,0	25,3	26,0	27,6	29,5	30,5

Avainluvut (Tilastokeskus)	Koko maa	Haapavesi
Väkiluku, 2022	5 563 970	6 591
Väkiluvun muutos edellisestä vuodesta, %, 2022	0,3	-0,3
Ruotsinkielisiä, %, 2022	5,2	0,1
Ulkomaan kansalaisia, %, 2022	5,8	2,5
Taajama-aste, %, 2022	86,9	61,4
Syntyneiden enemmitys, henkilöä, 2022	-18 268	-33
Kuntien välistä muuttovoittoa/-tappiota, henkilöä, 2022	0	-16
Perheitä, 2022	1 464 768	1 671
Vähintään toisen asteen tutkinnon suorittaneita, osuus 15 vuotta täyttäneistä, %, 2021	74,6	70,7
Korkea-asteen tutkinnon suorittaneita, osuus 15 vuotta täyttäneistä, %, 2021	33	17,6
Työpaikkaomavaraisuus, 2021	100	103,8

Työ- ja elinkeinoministeriön lokakuun työllisyyskatsauksen mukaan työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta (työttömyysaste) oli Pohjois-Pohjanmaan alueella 10,9 % ja koko maassa 9,7 %. Pohjois-Pohjanmaalla oli lokakuun lopussa 20 600 työtöntä työnhakijaa, mikä on 3 100 (+17,8 %) työtöntä enemmän kuin vuosi sitten. Haapaveden työttömyysaste oli lokakuun lopussa 7,7 %, kun vuosi sitten se oli 6,7 %. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta kunnittain:

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta kunnittain

Keskeiset huomiot Haapavedellä 2024

Kuntalaisten hyvinvointiin voidaan vaikuttaa monella eri tavalla; kunnan palvelutuotannolla, valtionosuuksilla, kuntien investoinneilla yhdyskuntarakenteeseen tai kuntien itsensä rahoittamalla kehittämistoimilla. Nordfuel-biojalostamohankkeen sekä tuulivoimapuistojen edistäminen ovat keskeisiä teemoja edelleenkin Haapavedellä vuonna 2024. Nordfuel-hankkeella on merkittävä työllisyyttä tukeva vaikutus, ja tuulivoimapuiston tuomat kiinteistöverotulot tasapainottavat tulopohjaa.

Kaupunki on vuoden 2023 aikana siirtynyt uuteen organisaatorakenteeseen, kun sote- ja pelastustoimen tehtävien järjestämisvastuu siirtyi hyvinvointialueille ja samassa yhteydessä kaupungin ruoka- ja puhdistuspalvelut yhtiöitettiin. Haapaveden lomituspalveluiden paikallisyksikkö siirtyi myös Toholammille vuonna 2023. Näin ollen Haapaveden kaupungin tulot että menot pienenivät merkittävästi toimintakatteen pienentyessä yli puolella. Toimintakatteen lisäksi tuloslaskelmaosion valtionosuudet ja verokertymä pienenevät merkittävästi sote-uudistuksen myötä niitä vastaavan rahoituksen siirtyessä valtiolle. Vuosi 2024 mennään vielä edellisen vuoden toimintaperiaatteiden mukaan, mutta samalla valmistaudutaan vuoden 2025 TE-palveluiden siirtoon kuntien vastuulle. Uudistuksen tavoitteena on palvelurakenne, joka edistää työntekijöiden nopeaa työllistymistä ja lisää työ- ja elinkeinopalvelujen tuottavuutta, saatavuutta, vaikuttavuutta ja monipuolisuutta. Kun työllisyyspalvelut, kunnan koulutuspalvelut sekä elinkeinopalvelut ovat saman järjestäjän vastuulla, toivotaan palveluiden tukevan nopeamman työllistymisen tavoitetta. Kunnilla on hyvät lähtökohdat tarjota asiakkaille kohdennettuja ja paikallisten työmarkkinoiden tarpeisiin sopivia palveluja.

Suomen talouden taantumanäkymät lisäävät riskiä kaupungin yritysten kasvu- ja työllisyyskehityksen positiivisille näkymille. Kaupungin kustannuksiin kohdistuu tällä hetkellä kovia paineita, kun odotettua korkeampana pysyttelevä hintojen ja korkojen taso lisää menoja. Kunta- ja hyvinvointialojen sopimusratkaisujen myötä vuonna 2024 on arvioitu kunta-alan palkkakustannusten nousuksi 2,99 prosenttia. Palkankorotusten lisäksi mahdolliset sijaisuuksiin ja määräaikaisiin työntekijöihin liittyvät henkilöstökulujen kertaantumisiin tulisi varautua. Kaupungin tulisi sopeuttaa menoja olemassa olevien tuottojen suhteessa sekä löytää tuottavuuden ja tehokkuuden näkökulmasta myös uusia toimintatapoja koulutuksen, varhaiskasvatuksen sekä elinkeinoelämän kehittämiseen. Sote-kiinteistöjen vuokraedellytykset ja sopimusratkaisut tulevaisuudessa myös vaikuttavat oleellisesti tulopohjan rakenteeseen, kun kolmen vuoden määräajan puitteissa eli 31.12.2025 mennessä konkretisoituu, mitä kiinteistöjä hyvinvointialue vuokraa jatkossakin. Tilanne on haastava usean eteenkin pienen kunnan osalta, koska kaikki nykyiset tilat eivät kunnoltaan tai sijainniltaan välttämättä vastaa hyvinvointialueiden eivätkä myöskään kuntien tarpeita.

3. KAUPUNGIN STRATEGIA 2024

Kaupungin strategia käsiteltiin valtuustossa joulukuussa 2022 (Kvalt 13.12.2022 §52) ja on talousarviokirjan liitteenä.

4. KÄYTTÖTALOUSOSA

Haapaveden kaupungin käyttötaloudessa noudatetaan niin kutsuttua nettoperiaatetta, eli tulosalueita sitovat toiminnallisesti tulot vähennettynä menoilla on sen kokonaismääräraha. Tulosalueen sisällä molemmista määrärahoista voidaan poiketa. Lautakunnat voivat antaa alaisilleen tulosalueille tarkempia taloudellisia tavoitteita. Käyttötalouden luvut sisältävät niin sisäiset kuin ulkoisetkin käyttötalouteen liittyvät tulot ja menot.

Tähän osioon on koottu strategiasta johdetut tai siihen liittyvät toiminnalliset tavoitteet tulosalueittain. Myös näitä toiminnallisia tavoitteita lautakunnat voivat halutessaan tarkentaa, mutta niiden on kuitenkin oltava kaupungin strategian mukaisia. Lautakuntakohtaisesti käyttötalousoosassa on huomioitu sisäisinä tuloina ja menoina yleishallinnon sekä kiinteistötoimen kustannuksia.

Kunta-alan työ- ja virkaehtosopimukset ovat voimassa 1.5.2022 alkaen ja sopimuskausi päättyy 30.4.2025. Sopimuksen mukaisesti yksityisten alojen sopimusratkaisut vaikuttavat kunta- ja hyvinvointialojen palkankorotuksiin. Toisaalta merkittävä osa palkankorotuksien kohdentamisista voi päättää työnantaja itse. Kolmen vuoden sopimuskaudella työvoimakustannukset nousevat korkoa korolle laskien keskimäärin 8,79 prosenttia. Henkilöstökulut muodostavat suurimman kuluerän, ja siksi palkkaratkaisuilla on suuri merkitys kustannuskehitykselle. Vuonna 2024 maksetaan sopimuskauden viimeiset korotukset 2,99 %. Talousarvioraamien mukaan Haapaveden kaupunki on varautunut siihen, että palkankorotukset vuonna 2024 ovat noin 3,0 prosenttia. Henkilöstömääriä on esitetty erillisessä Haapaveden kaupungin henkilöstösuunnitelmassa.

Kokonaisuudessaan kaupungin käyttötalouden toimintakate muuttuu noin prosentin verran vuoden 2023 talousarvioon nähden (-20,453 M€) ollen -20,320 miljoonaa euroa vuonna 2024. Sote- ja pelastustoimen sekä lomatoimen tehtävien järjestämistä vastaava siirtyminen kaupungilta pois sekä ruoka- ja puhdistuspalveluiden yhtiöittäminen näkyy vuoden 2023 talousarvioluvuissa, kun taas tilinpäätöksessä 2022 nämä erät ovat vielä osana talouden tuloja ja menoja.

Käyttötalousoosan suurimpana tulosalueena on kasvatus- ja koulutuslautakunta, jonka toimintakate pienenee noin prosentilla -15,557 miljoonaa euroon (M€). Toimintatuotot yhteensä ovat 0,458 M€. Sivistyspuolen toimintatuottojen arvioidaan olevan noin 0,125 M€ eli 21 % pienemmät kuin vertailuvuonna talousarviossa 2023 johtuen varhaiskasvatuksen hoitopäivämaksuista ja valtion hankeavustuksista johtuen. Toimintakulut ovat 16,015 miljoonaa euroa ja noin 0,220 M€ vähemmän (1,4 %) kuin vertailukautena. Varhaiskasvatuksen päiväkotien lukumäärän pienentyessä henkilöstökulujen arvioidaan olevan noin 5 prosenttia eli 0,462 M€ vähemmän kuin vuoden 2023 talousarviossa ollen yhteensä 9,772 miljoonaa euroa. Toisaalta taas palveluiden ostokustannukset kasvavat vertailukauteen nähden 4,7 % eli 0,240 M€, mikä johtuu pitkälti uuden yksityisen päiväkodin myötä laskutettavista palvelusetelimenoista. Palveluiden ostokustannukset yhteensä ovat 5,319 M€. Ruoka- ja puhdistuspalveluiden asiakaspalveluostot, palvelusetelimenot, matkustuspalvelukulut sekä sisäisesti laskutettavat kiinteistöjen ylläpitomenot muodostavat suurimmat kuluerät palveluiden ostokustannuksista. Perusopetus kattaa kasvatus- ja koulutuslautakunnan budjetista noin 62 ja varhaiskasvatus 29 %.

Hyvinvointilautakunnan toimintakate arvioidaan olevan -2,866 M€ vuonna 2024 ja kasvua talousarvioon 2023 verrattuna on noin 5,7 % eli 0,153 M€. Muutos selittyy kulujen kasvulla 0,09 miljoonalla eurolla muun muassa lisääntyneistä henkilöstö-, sekä kalusto-, ja

rakennusmateriaalikuista, mutta myös toimintatuotot ovat arviolta noin 0,06 M€ vähemmän. Toimintatuotot yhteensä ovat 0,487 M€ ja kulut 3,353 M€. Hyvinvointilautakunnan budjetista 38 % tulee liikuntapalveluista ja 23 % työllistämispalveluista.

Kaupunginhallituksen toimintakate talousarviossa 2023 on ollut -1,640 M€ ja vuoden 2024 arviossa noin 8 prosenttia pienempi eli -1,509 miljoonaa euroa. Pääasiassa sisäisiä yleishallinnon vyörytystuloja sisältävät toimintatuotot yhteensä ovat arviolta 1,268 M€ ja toimintakulut 2,777 M€. Henkilöstökulut ovat arviolta 0,908 M€, mikä selittää toimintakatteen muutosta suurelta osin ja palveluiden ostokustannukset ovat 1,694 M€ sisältäen muun muassa yhteistoimintaosuuksiin liittyviä kuluja, ulkoistettuja taloushallintopalvelukuluja, kuljetuskustannuksia sekä työterveyskuluja.

Kansalaistopiston johtokunnan alainen budjetti on -0,859 miljoonaa euroa. Toimintatuotot ovat 0,853 M€ sisältäen Jokihelmen opiston sopimuskuntien maksuosuuksia sekä lukukausimaksuja ja toimintakulut ovat 1,712 M€, josta henkilöstökulujen osuus on 68 %. Henkilöstökulut ovat noin 0,06 M€ vähemmän kuin talousarviossa 2023 parantaen toimintakatetta vuodelle 2024.

Ympäristöterveyslautakunnan toimintakate on noin 26 prosenttia kasvanut vuoden 2023 talousarviosta ollen -0,398 miljoonaa euroa. Tämä johtuu eläinlääkäreiden henkilöstökulujen kasvusta (0,18 M€) vuodelle 2024. Toimintatuotot muodostuvat kunnilta laskutettavista ympäristöterveyspalvelutuotoista ja ne ovat arviolta 1,046 M€ ja toimintakulut 1,444 M€, josta henkilöstökulujen osuus on 1,206 M€ eli 84 %.

Teknisen lautakunnan toimintakate on positiivinen, arviolta 1,060 miljoonaa euroa vuodelle 2024, kun talousarvion 2023 tulos on arviolta 1,019 M€. Toimintakatteen muutosta selittävät tuottojen lisääntyminen arviolta noin 0,06 ja kulujen lisääntymisellä noin 0,02 miljoonalla eurolla. Toimintatuotot ovat yhteensä 5,123 M€, josta vuokratuottojen osuus on 2,450 M€ ja myyntituottojen 2,588 M€ koostuen pääasiassa sisäisistä kiinteistötuotoista. Toimintakulut ovat yhteensä 4,063 M€, josta suurin osa (38%), 1,543 M€, on aine- ja tarvikekuluja sisältäen pääasiassa sähkö- ja lämmityskuluja. Palveluiden ostokustannukset ovat 1,417 M€ (35 % toimintakuluista), johon sisällytetään muun muassa arvioidut alueiden ja rakennusten puhtaanapito- sekä kunnostuskulut. Henkilöstökulut ovat 0,919 M€ (23 %).

Rakennus- ja ympäristölautakunnan budjetti on toimintakatteeltaan -0,105 miljoonaa euroa, kun rakennuslupamaksuja ja muita tuottoja odotetaan vuodelle 2024 noin 0,058 miljoonan euron edestä ja kuluja 0,163 M€, joista henkilöstökulujen osuus on 0,102 M€ eli 63 % kokonaiskuluista. Vuoden 2023 arvioitu toimintakate on noin 0,06 miljoonaa euroa parempi eli -0,04 M€ johtuen suuremmista tuulivoimaan liittyvistä rakennuslupatuloista.

Kaupunginvaltuuston budjetti on talousarvion 2023 mukainen -0,063 M€ ja keskusvaalilautakunnan -0,02M€. Tarkastuslautakunnan tulot ja menot ovat lähes yhtä suuret.

Toimielimet ja tulosalueet vastaavat kaupunginvaltuuston 24.5.2021 § 27 hyväksymän uuden hallintosäännön mukaista jakoa. Seuraavalla sivuilla on esitetty käyttötalouden yhdistelmä lautakunnittain sekä tulosalueittain.

LAUTAKUNNAT TULOSALUEET 1000 €	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	Muutos TA+LTA 2023-2024	Sitovuus
KAUPUNGINVALTUUSTO	-58	-73	-63	-13,10 %	netto
KESKUSVAALILAUTAKUNTA	-7	-19	-20	5,08 %	netto
TARKASTUSLAUTAKUNTA	-6	0	-2		netto
KAUPUNGINHALLITUS	-3 489	-1 640	-1 509	-7,94 %	netto
Yleishallinto	-2 031	-1 565	-1 435	-8,32 %	
Pelastustoimi	-1 063	0	0		
Ruoka- ja puhdistuspalvelut	-464	0	0		
Maaseututoimi	-73	-75	-75	0,11 %	
Lomituspalvelut	143	0	0		
RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	649	-40	-105	160,32 %	netto
YMPÄRISTÖTERVEYSLAUTAKUNTA	-282	-316	-398	25,77 %	netto
PERUSTURVALAUTAKUNTA	-29 156	0	0		
Perusturvan hallinto	-405	0	0		
Terveyspalvelut	-3 735	0	0		
Hoito- ja hoivapalvelut	-7 845	0	0		
Perhe- ja sosiaalipalvelut	-7 914	0	0		
Erikoissairaanhoito	-9 257	0	0		
Perusturvalautakunnan projektit	0	0	0		
KASVATUS- JA KOULULAUTAKUNTA	-15 146	-15 777	-15 557	-1,39 %	netto
Sivistystoimen hallinto	-251	-210	-204	-2,91 %	
Perusopetus	-9 106	-9 680	-9 715	0,36 %	
Lukio-opetus	-1 145	-1 131	-1 106	-2,27 %	
Varhaiskasvatus	-4 645	-4 755	-4 533	-4,68 %	
HYVINVOINTILAUTAKUNTA	-2 546	-2 713	-2 866	5,65 %	netto
Kirjastopalvelut	-442	-477	-465	-2,42 %	
Liikuntapalvelut	-1 046	-1 049	-1 085	3,43 %	
Kulttuuritoimi	-144	-268	-278	3,47 %	
Nuorisotyö	-198	-237	-270	13,69 %	
Työllistämispalvelut	-628	-584	-668	14,39 %	
Jokilaaksojen musiikkiopisto	-88	-98	-101	3,06 %	
KANSALAIPOPISTON JHTK.	-828	-893	-859	-3,84 %	netto
TEKNINEN LAUTAKUNTA	121	1 019	1 060	4,04 %	netto
Tekninen hallinto	-344	-416	-415	-0,32 %	
Kiinteistötoimi	916	2 063	2 061	-0,07 %	
Yhdyskuntapalvelut	-399	-573	-531	-7,19 %	
Vesi- ja viemärlaitos	-53	-55	-55	0,00 %	
TOIMINTAKATE	-50 748	-20 453	-20 320	-0,65 %	netto

Kaupunginvaltuusto

Vt. kaupunginjohtaja Päivi Keisanen

Kaupunginvaltuusto	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	Muutos €	Muutos %
Toimintakulut	-58 189 €	-72 616 €	-63 100 €	9 516 €	-13,10 %
Toimintakate	-58 189 €	-72 616 €	-63 100 €	9 516 €	-13,10 %

Keskeiset tavoitteet esitetty strategiaosiossa. Kaupunginvaltuuston arvioidaan pitävän kuusi kokousta vuoden 2024 aikana.

Keskusvaalilautakunta

Vt. hallintojohtaja Tarja Pirkkalainen

Keskusvaalilautakunta	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	13 446 €	8 000 €	8 000 €		
Toimintakulut	-20 021 €	-27 116 €	-28 088 €	-972 €	3,58 %
Toimintakate	-6 574 €	-19 116 €	-20 088 €	-972 €	5,08 %

Vuoden 2024 aikana pidetään kahdet vaalit; tammikuussa presidentinvaalit ja kesäkuussa europarlamenttivaalit.

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	26 400 €	27 523 €	27 141 €	-382 €	-1,39 %
Toimintakulut	-32 035 €	-27 450 €	-29 056 €	-1 606 €	5,85 %
Toimintakate	-5 635 €	73 €	-1 915 €	-1 988 €	-2 723,64 %

Toiminnalliset tavoitteet

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on myös arvioida kaupungin toiminnan tarkoituksenmukaisuutta ja tuloksellisuutta sekä resurssien käytön tehokkuutta. Varsinainen tilintarkastus on JHTT-tilintarkastajan tehtävänä.

Kuntalain (210/2015) mukaan tiettyjen kunnan luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden on ilmoitettava julkisesti sidonnaisuuksistaan. Säännöstä sovelletaan 1.6.2017 alkaen. Kuntalain (210/2015) 84 §:n mukaan sidonnaisuusilmoitukset tehdään tarkastuslautakunnalle, joka valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista. Tarkastuslautakunta saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi (kuntalaki 121 §), kun henkilö on valittu luottamustoimeensa tai tehtävänsä eli sidonnaisuusilmoitus

annetaan pääsääntöisesti valtuustokauden alkaessa. Sidonnaisuusilmoitukseen tapahtuva muutos on ilmoitettava viipymättä. Ilmoitukset julkaistaan yleisessä tietoverkossa.

Tarkastuslautakunnan vakiintunut kokousmäärä on 6 – 7 kokousta vuoden aikana.

Tarkastuslautakunnan alaisuuteen kirjataan tilintarkastajan ja tarkastuslautakunnan kustannukset. Tilintarkastajayhteisön kilpailutus on suoritettu vuonna 2021. Kaikki tarkastusluonteiset kustannukset on kirjattu tarkastustoimeen ja vyörytetty sieltä sisäisesti tulosyksiköiden kustannuksiksi.

Kaupunginhallitus

Vt.kaupunginjohtaja Päivi Keisanen

Kaupunginhallitus	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	7 503 640 €	1 290 105 €	1 267 975 €	-22 130 €	-1,72 %
Toimintakulut	-10 992 329 €	-2 929 689 €	-2 777 422 €	152 267 €	-5,20 %
Toimintakate	-3 488 688 €	-1 639 584 €	-1 509 447 €	130 137 €	-7,94 %

Toiminnalliset tavoitteet

Kaupunginhallituksen alainen toiminta käsittää kaupunginhallituksen alaiset suorat menot, kaupunginhallituksen alaiset projektit, talous- ja toimisto- sekä it-palvelut, elinkeinoelämän kehittämisen, joukkoliikenteen, maaseututoimen ja muun yleishallinnon.

Käyttötalousoosassa varaudutaan seutukuntatyöhön, Leader-kuntaosuuksiin, jäsenmaksuihin Pohjois-Pohjanmaan liitolle sekä avustukset ja muut projektit ovat osa talousarviota. Palo- ja pelastustoimi, ruoka- ja puhdistuspalvelut sekä lomituspalvelut eivät ole enää vuoden 2023 alusta alkaen osa kaupunginhallituksen alaista budjettia. Muutoksen myötä kaupunginhallituksen budjetti pitää sisällään pääasiassa yleishallinnon tuloja- ja menoja.

Lautakunnittain vyörytettävät ja henkilötyövuosien suhteessa laskettavat sisäiset hallintokulut pitävät sisällään toimisto- ja talouspalveluiden, it-palveluiden sekä henkilöstöhallinnon yhteisesti jaettavia kuluja, mitkä muodostavat suurimman osan kaupunginhallituksen alaisen toiminnan tuotoista. Yleishallinnon henkilöstökulujen osuus kaupunginhallituksen alaisista kuluista on noin 33 % eli 0,908 M€ ja palveluiden ostokustannusten 58 % eli 1,694 M€. Talous- ja henkilöstöhallinnon ulkoiset palvelut tuottavat Monetra Oulu Oy.

Yleishallinto

Talousjohtaja Johanna Hurskainen

Yleishallinto	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	1 962 183 €	1 290 105 €	1 267 975 €	-22 130 €	-1,72 %
Toimintakulut	-3 993 258 €	-2 855 169 €	-2 702 822 €	152 347 €	-5,34 %
Toimintakate	-2 031 075 €	-1 565 064 €	-1 434 847 €	130 217 €	-8,32 %

Maaseututoimi

Maaseututoimi	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	Muutos €	Muutos %
Toimintakulut	-73 218 €	-74 520 €	-74 600 €	-80 €	0,11 %
Toimintakate	-73 218 €	-74 520 €	-74 600 €	-80 €	0,11 %

Rakennus- ja ympäristölautakunta

Rakennustarkastaja Mikko Koskela

Rakennus- ja ympäristölautakunta	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	806 247 €	121 500 €	57 800 €	-63 700 €	-52,43 %
Toimintakulut	-157 293 €	-161 733 €	-162 533 €	-800 €	0,49 %
Toimintakate	648 954 €	-40 233 €	-104 733 €	-64 500 €	160,32 %

Toiminnalliset tavoitteet

Rakennusvalvonta sisältää lupakäsittelyn, rakennustarkastustoiminnan ja rakentamisen ohjauksen. Rakennuslautakunta käsittelee kokoluokassaan isoimmat sekä merkittävimmät hankkeet ja tekee suunnittelutarveharkinta- ja poikkeamispäätökset. Tulot kertyvät lupamaksuista, joissa pyritään kustannusvastaavuuteen ja naapurikuntien kanssa yhteiseen lupahintatasoon. Rakennuslupakäsittelyssä säilytetään nykyinen yhden viikon käsittelyaika peruslupahankkeissa ja lautakunnan kokoukset pidetään pääasiassa kuukausittain, tarpeen mukaan.

Uusi rakennuslaki astuu voimaan 1.1.2025. Muutoksia tulee lupakäsittelyyn, rakennusjärjestykseen, taksoitukseen, ohjelmistoihin, asiakirjoihin ja rakennusvalvonnan käytäntöihin. Rakennusjärjestys ja taksoitus tulisi uusiksi 1.1.2025 mennessä. Siirtymäaika kuitenkin vuoteen 2027 saakka. Syksyllä 2023 on aloitettu henkilökunnan koulutukset rakentamislain osalta uudistettaviin edellä mainittuihin osa-alueisiin.

Rakennusvalvonnan tavoitteena on olla aktiivinen palveluyksikkö, joka samalla uudistaa ja kehittää toimintaansa. Rakennusvalvonnassa on ollut käytössä vuodesta 2017 sähköinen lupa-asioiden ja arkistoinnin hallintajärjestelmä. Asiakas hakee luvan www.lupapiste.fi osoitteesta. Lupa käsitellään sähköisesti ja asiakirjat arkistoidaan sähköiseen pilvipalveluarkistoon.

Rakennus- ja ympäristölautakunnan toimintatuotot ovat noin puolet vähemmän talousarviovuonna 2024 kuin arvioituissa vuoden 2023 tuloissa. Tämä johtuu rakentamisen hiipumisesta sekä siitä, että tuulivoimaluvituksista tulevia lupamaksuja ei ole arvioitu tulevalle vuodelle. Toimintakulut ovat vertailukauden mukaiset ja koostuvat pääasiassa henkilöstömenoista.

Ympäristöterveyslautakunta

Ympäristöpalvelupäällikkö Harri Heikkilä

Ympäristöterveyslautakunta	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	890 106 €	953 102 €	1 045 909 €	92 807 €	9,74 %
Toimintakulut	-1 172 475 €	-1 269 527 €	-1 443 866 €	-174 339 €	13,73 %
Toimintakate	-282 368 €	-316 425 €	-397 957 €	-81 532 €	25,77 %

Toiminnalliset tavoitteet

Ympäristöpalvelut Helmi tuottaa ympäristöterveydenhuollon (elintarvike-, terveydensuojelu- ja tupakkalakien mukaiset viranomaistehtävät sekä eläinlääkintähuolto) palvelut Haapaveden, Oulaisten, Siikalatvan ja Pyhännän kuntiin sekä erillisellä sopimuksella eläinlääkintähuollon tehtävät Raahen kaupungin Vihannin kylään. Ympäristönsuojelun toimialan viranomaispalvelut tuotetaan edelleen Haapaveden kaupungin ja Pyhännän kunnan alueelle.

Toiminta-alueen väestöpohja on noin 23 500 asukasta. Tehtävät ovat lakisääteisiä viranomaistehtäviä. Hallintokuntana on Haapaveden kaupunki. Toimivaltaisena viranomaislautakuntana on alueellinen ympäristöterveyslautakunta.

Valvonnan toimipisteitä on kolme, jotka sijaitsevat Haapavedellä, Oulaisissa ja Siikalatvalla Pulkkilassa. Ympäristöpalvelut Helmen hallinnon toimipiste sijaitsee Haapaveden toimipisteen yhteydessä. Elintarvike-, terveydensuojelu- ja tupakkalakien mukaisien viranomaistehtävien tarkoituksena on ennalta ehkäistä elintarvike- ja vesiperäisten epidemioiden sekä tapaturmien esiintyminen valtakunnallisen normiohjauksen mukaisesti. Säännöllisen valvontasuunnitelman mukaisen valvonnan lisäksi erityisesti asunnon- ja kosteusvauriotarkastukset työllistävät edelleen etenkin talvijaksolla. Valvonnassa panostetaan erityisesti puhtaan veden ja suuririskisten elintarvikevalvontakohteiden sekä lasten- ja nuorten oppimisympäristöjen valvontaan. Toimialan tuotot muodostuvat kuntaosuuksista, valtion eläinsuojeluvalvontatuloista, ilmoitus-, lupa- ja rekisteröintimaksuista sekä perusmaksutuloista. Valvontasuunnitelman mukaisesta valvonnasta sekä luvista peritään ympäristöterveyslautakunnan vahvistaman taksan mukainen maksu.

Eläinlääkäreiden toimipisteitä (vastaanottotiloja) on kolme, jotka sijaitsevat Haapavedellä, Oulaisissa ja Siikalatvalla Kestilässä. Toimitilojen yhteydessä on pieneläinten vastaanottotilat. Vastaanottotilat on saneerattu nykyajan toimenpide- ja kirurgiavaatimukset täyttäväksi vuonna 2011. Pieneläinten vastaanotto toiminnasta peritään asiakkailta kolmiportainen klinikkamaksu.

Ympäristönsuojelun toimialan palveluita ovat mm. maa-aines- ja ympäristöluvat, meluun liittyvät päätökset, jätehuollon ja jätevesien valvonta sekä lakisääteiset muut tehtävät. Ympäristönsuojelun toimialan päätöksistä ja suunnitelmallisesta valvonnasta peritään ympäristöterveyslautakunnan vahvistaman taksan mukainen maksu. Ympäristöpalvelut Helmi tuottaa ympäristönsuojelun palvelut Haapaveden ja Pyhännän kuntiin.

Ympäristöterveyslautakunnan toimintakateen muutos talousarvioon 2023 nähden johtuu lakisääteisestä henkilöstökulujen noususta.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta

Sivistysjohtaja Erkki Seitajärvi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	709 612 €	582 859 €	457 724 €	-125 135 €	-21,47 %
Toimintakulut	-15 855 213 €	-16 359 660 €	-16 014 691 €	344 969 €	-2,11 %
Toimintakate	-15 145 601 €	-15 776 801 €	-15 556 967 €	219 834 €	-1,39 %

Toiminnalliset tavoitteet

Valtuusto teki 25.5.2020 kouluverkkopäätöksen, jonka mukaan koulun toiminta lakkaa, mikäli oppilaita on toteuman ja ennusteen mukaan kahtena peräkkäisenä vuonna alle 40. Tämän päätöksen mukaisesti ja 20.9.2023 oppilasmäärän ja lukuvuoden 2024-2025 ennusteen mukaan kouluverkkoon ei tule muutoksia vuonna 2024.

Opettajien virkojen tai tuntiopettajien määrä ratkaistaan lukuvuosittain koululautakunnassa tuntikehystä päätettäessä. Tuntikehysten määrään vaikuttaa puolestaan budjetti. Kasvatus- ja koulutuslautakunta pienensi tuntikehystä lukuvuodelle 2023-24 edellisestä lukuvuodesta noin 1,5 %.

Lukion ja yläkoulun yhteinen opiskelijamäärän vähentymisestä johtuen lisätään vähitellen yläasteen ja lukion yhteisten opettajien osuutta. Seuraavien kolmen vuoden aikana oppilas/opiskelijamäärään ei ole vielä odotettavissa suuria muutoksia. Yhteisten opettajien kautta voidaan opetuksessa turvata laatu sekä riittävä määrä opetustunteja. Tehtävien täyttö mietitään tarkkaan eläköitymisten yhteydessä. Koulunkäynnin ohjaajien määrää pienennettiin lukuvuodelle 2023-24 kolmella ohjaajalla. Seuraavalle lukuvuodelle ei ole kaavailtu ohjaajien määrän vähentämistä. Ohjaajien määrässä ovat mukana myös ns. henkilökohtaiset ohjaajat, joiden määrä on viime vuosien aikana moninkertaistunut. Muutaman koulunkäynninohjaajan kustannukset maksaa toinen kunta.

Inflaation kiihtyminen on kasvattanut mm. oppikirja-, oppimateriaali-, ruokailu- ja kuljetuskustannuksia merkittävästi vuodesta 2022 lähtien. Henkilökunnan sairastavuus on pysynyt korkealla tasolla myös pahimpien koronavuosien jälkeen. Henkilöstömenoihin on jouduttu sen vuoksi varaamaan normaalia tasoa korkeampi määräraha.

Kaupunki tekee perusopetusta, lukiokoulutusta ja Jokihelmen opistoa koskevan ERASMUS+ -akkreditointihakemuksen. Hakemuksessa esitellään pitkän aikavälin kansainvälistymissuunnitelma koskien em. oppilaitoksia.

Sivistystoimen hallinto

Sivistystoimen hallinto	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	286 978 €	200 000 €	211 100 €	11 100 €	5,55 %
Toimintakulut	-537 759 €	-410 324 €	-415 295 €	-4 971 €	1,21 %
Toimintakate	-250 781 €	-210 324 €	-204 195 €	6 129 €	-2,91 %

Perusopetus

Sivistysjohtaja Erkki Seitajärvi

Perusopetus	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	107 242 €	54 900 €	155 500 €	100 600 €	183,24 %
Toimintakulut	-9 212 777 €	-9 735 081 €	-9 870 131 €	-135 050 €	1,39 %
Toimintakate	-9 105 536 €	-9 680 181 €	-9 714 631 €	-34 450 €	0,36 %

Perusopetuksessa palataan vähitellen koronan jälkeiseen aikaan. Korona-aika on aiheuttanut osalle oppilaista puutteita oppimisessa sekä osalle henkisen hyvinvoinnin heikkenemistä. Kouluissa pyritään tarkkailemaan tältä osin tilannetta ja lisäämään pedagogisia ja oppilashuollollisia tukitoimia niille oppilaille, jotka sitä eniten tarvitsevat. Korona on myös aiheuttanut lisäkustannuksia lisääntyneiden sairauspoissaolojen myötä. Tämän tilanteen toivotaan rauhoittuvan vuonna 2024.

Perusopetuksessa toteutetaan kasvatus- ja koulutuslautakunnan päätöstä lähikouluperiaatteesta ja inklusiosta. Erityisopetuksen järjestelyihin tullaan jatkossakin kiinnittämään entistä enemmän huomiota. Keväällä 2023 aloittaneen erityisopetuksen koordinaattorin tehtäviä jatketaan. Erityisopetuksen järjestelyjen tarkastelua jatketaan koordinaattorin johdolla ja tehdään tarvittaessa toimenpiteitä opetuksen järjestämisen suhteen.

Opettajien ja koulunkäynninohjaajien digivalmiudet ovat hyvällä tasolla ja kehittyivät koronasta johtuvien etäopetusjaksojen myötä. Kouluille hankitaan vähitellen lisää digitaalisia välineitä (mm. kosketusnäyttöjä ja henkilökohtaisia tietokoneita oppilaille) opetussuunnitelmassa esitetyn digitaalisen opetuksen mahdollistamiseksi. Painopiste oppilastietokoneiden hankinnassa on vielä vuonna 2024 yläkoululla.

Kaupunki on mukana Harrastamisen Suomen mallin kerhotoiminnan järjestämisessä. Hauska Harrastaa Haapavedellä -hanke käynnistettiin alkuvuodesta 2021 ja se jatkuu vuonna 2024. Pohjois-Suomen AVI myönsi hankkeelle lukuvuodelle 2023-24 kaikkiaan 28 500 euroa. Kerhoja on käynnissä yli 25 ja niitä järjestetään kaikilla kouluilla.

Oppivelvollisuuslain uudistumisen myötä on yläkoulussa lisätty oppilaanohjausta ja pyritty siten vähentämään koulupudokkuutta ja varmistamaan kaikkien oppilaiden siirtyminen opiskelemaan toiselle asteelle, kuten oppivelvollisuuslaki edellyttää. Poissaolojen seurantaan ja niiden ehkäisyyn on kiinnitetty entistä tarkemmin huomiota mm. uuden poissaolojen seurantamallin avulla.

Oppilasmäärä laskee Haapaveden kaupungissa muutaman seuraavan vuoden aikana varsin voimakkaasti, ja suurin käänne tapahtuu vuodesta 2026 lähtien, kun pienet ikäluokat tulevat kouluikänsä. Perusopetuksen oppilasmääräennusteen mukaan perusopetuksen oppilasmäärä laskee syksyn 2023 noin 860:sta oppilaasta noin 740:een oppilaaseen vuoteen 2028 mennessä eli noin 14 %. Alakoulujen puolella lasku on vielä merkittävämpi eli noin 570 oppilaasta noin 460:een oppilaaseen (19 %). Oppilasmäärän lasku on todennäköisesti vielä ennustettakin nopeampi, mikäli muuttoliike jatkuu samanlaisena kuin viime vuosina.

Perusopetuksen oppilasmäärä syksyllä 2023 ja ennuste vuosille 2024-2029:

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Yläkoulu	287	290	292	287	293	283	279
Hyttikallio	200	206	231	236	235	233	224
Mäkirinne	221	197	182	150	131	115	102
Humaloja	60	60	54	50	47	41	36
Mieluskylä	39	43	43	35	27	28	25
Vattukylä	54	51	48	44	44	44	41
Alakoulut yhteensä	574	557	558	515	484	461	428
Peruskoulu yhteensä	861	847	850	802	777	744	707

Lukio

Rehtori Erkki Seitajärvi

Lukio	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	20 750 €	8 000 €	11 200 €	3 200 €	40,00 %
Toimintakulut	-1 165 533 €	-1 139 251 €	-1 116 794 €	22 457 €	-1,97 %
Toimintakate	-1 144 783 €	-1 131 251 €	-1 105 594 €	25 657 €	-2,27 %

Lukion opiskelijamäärä on kasvanut viime vuosina voimakkaasti ja kasvu on jatkunut syksyllä 2023. Tähän vaikuttivat varmastikin uuden koulurakennuksen tulo, mutta myös koulun maksamat ajokorttikustannukset. Lukion markkinointiin on pyritty panostamaan viime vuosina mm. sosiaalista mediaa hyödyntämällä. Koulun toimintaa on muokattu uuden opetussuunnitelman hengessä entistä opiskelijaystävällisemmäksi ja pyritty mahdollistamaan opiskelijoille entistä paremmat mahdollisuudet vaikuttaa koulun toimintaan mm. opiskelijajäsenten osallistumisella sekä lukion kehittämissäryhmän että opettajien kokouksiin. Lukuvuonna 2023-24 otetaan käyttöön ns. aktiivisuuspassi, jolla opiskelijat voivat osoittaa aktiivisuutensa sekä koulun sisäisissä että ulkopuolisissa tapahtumissa.

Uuden koulurakennuksen myötä lukio profiloituu entistä enemmän taidepainotteiseksi lukioksi, sillä tähän profiloitumiseen on paikkakunnalla hyvät mahdollisuudet. Taideaineiden osalta tehdään yhteistyötä erityisesti Jokihelmen opiston ja Jokilaaksojen musiikkiopiston kanssa.

Pohjois-Pohjanmaan etälukioverkoston lopetettua toimintansa keväällä 2023 ovat Oulun eteläisen alueen lukiot kehittäneet omaa alueellista etälukioverkostoa. Toiminta on käynnistynyt hankkeen kautta syksyllä 2023 ja laajenee vuonna 2024.

Uuden osaamisen lukio -hankkeelle (ESR) on haettu jatkorahoitusta vuodesta 2024 alkaen. Hankkeessa on tarkoitus kehittää alueen korkeakoulujen, lukioiden ja työelämän yhteistyötä. Yksi hankkeen koordinaattoreista tulee sijoittumaan Haapavedelle.

Uusi opetussuunnitelma on otettu käyttöön syksyllä 2021 ja se on käytössä kaikilla ikäluokilla lukuvuonna 2023-24. Lukiossa painostetaan vuonna 2024 erityisesti korkeakoulu- ja työelämäyhteistyöhön, tehostettuun opiskelijoiden ohjaukseen sekä opiskelijoiden osallistamiseen koulun toimintaan. Opiskelijoiden hyvinvoinnin seuraaminen on tullut koronan myötä tärkeämmäksi

ja tätä seurantaan tullaan jatkamaan. Opiskeluhoitoon on Pohteen tulo myötä saatu hieman lisää resurssia ja kuraattorin vastaanotto lukiolle, mikä tehostaa opiskeluhoitoa.

Opiskelijat	TP2022	TA2023	TA2024
	120	122	130

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuspäällikkö Outi Pudas

Varhaiskasvatus	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	294 642 €	319 959 €	79 924 €	-240 035 €	-75,02 %
Toimintakulut	-4 939 144 €	-5 075 004 €	-4 612 470 €	462 534 €	-9,11 %
Toimintakate	-4 644 501 €	-4 755 045 €	-4 532 546 €	222 499 €	-4,68 %

Varhaiskasvatus pohjautuu varhaiskasvatuslakiin, valtakunnalliseen varhaiskasvatus- ja esiopetus suunnitelman perusteisiin sekä kaupungin omiin varhaiskasvatus- ja esiopetus suunnitelmiin. Varhaiskasvatukseen sisältyy lasten päivähoito, vuoro hoito, esiopetus, varhaiserityiskasvatus, leikkikenttätoiminta, kotihoidon- ja yksityisen hoidon tuki, yksityisen hoidon tuen kuntalaisä ja varhaiskasvatuksen palveluseteli.

Alle kouluikäisten lasten määrä Haapavedellä on viime vuosina ollut laskusuunnassa. Varhaiskasvatuksen kysyntä on kevääseen 2023 ollut hienoisessa nousussa, minkä jälkeen se on tasaantunut. On odotettavissa, että kysyntä ei lähde tuntuvaan kasvuun vuonna 2024. Kotona kotihoidontuella hoidettavien lasten määrä näyttää vähentyneen myös vuoden 2023 aikana.

1.8.2020 voimaan tullut varhaiskasvatuslain muutos varhaiskasvatuksen subjektiivisen oikeuden laajentamisesta on lisännyt varhaiskasvatuksen kysyntää. Päiväkotien lapsiryhmien kokoa pienennettiin 3-6-vuotiaiden lasten ryhmien osalta 3 paikkaa /ryhmä. Aluksi paikkojen vähennys päiväkodeissa toi haastetta hoitopaikkojen riittävydestä kysyntää vastaavaksi, mutta vuodesta 2023 syksystä lähtien tilanne on tasaantunut.

Kunnallisen varhaiskasvatuksen vaihtoehtona perheillä on mahdollisuus valita myös yksityinen varhaiskasvatus tai kotihoidon tuki. Haapaveden kaupunki maksaa yksityisen hoidon tuen kuntalaisää. Varhaiskasvatuksen palvelusetelin myötä yksityinen varhaiskasvatus lisääntyy uuden Pilke päiväkotit Taikakummun aloittaessa toimintansa 8.1.2024.

Varhaiskasvatusta tarvitsevien lasten esiopetus järjestetään pääsääntöisesti päiväkodeissa. Kunnallisen varhaiskasvatuksen osalta Ahjolan päiväkodin toimintaa on muutettu 1.8.2021 alkaen kaksivuotisen esiopetuskokeilun vuoksi. Ahjolassa syksyllä 2017 aloitettu kerhotoiminta on toistaiseksi tauolla ja tilalle on tullut kaksivuotisen esiopetuskokeilun kokeiluryhmä. Ahjolan päiväkodin alaisuudessa toimii siis neljä kokopäiväryhmää, joista kaksi on kokeiluesiopetusryhmiä ja toinen ryhmä niistä on Haapaveden opiston tiloissa. Kaksivuotinen esiopetuksen kokeilu päättyi toukokuussa 2024.

Päiväkotit Onnimannissa toimii kuusi päiväkotiryhmää, joista kaksi ryhmää (Ketunleivät ja Metsätähdet) on keskittynyt vuoro hoitoa tarvitsevien lasten varhaiskasvatukseen. Vuoro hoidon

kysyntä lisääntyy edelleen työpaikkojen laajentuneiden työaikojen vuoksi. Tämän hetken suurin muutos vuorohoitoon on lasten yöhoidon lisääntyminen. Kunnallista varhaiskasvatusta tarjoavista yksiköistä Pikku-Marttan päiväkodin toiminta päättyi 2.6.2023 ja Vienolan ja Laitakallion päiväkotien toiminta päättyy päiväkotia Taikakummun valmistuttua.

Viime vuosina perhepäivähoitajien määrä on vähentynyt huomattavasti. Tavoitteena on saada lisää perhepäivähoitajia, jolloin perheille olisi tarjolla varsinkin pienille lapsille toivottuja pieniä hoitoryhmiä. 1.8.2022 käynnistyi perhepäivähoitajien kaksivuotinen palkkauskokeilu. Kokeilun myötä uusia perhepäivähoitajia ei löytynyt. Hallintojaosto päätti kuitenkin kokouksessaan syyskuussa 2023, että perhepäivähoitajien palkkaus pysyy toistaiseksi samalla tasolla palkkakokeilun jälkeenkin.

Ryhmäperhepäiväkotitoiminta on osa perhepäivähoitoa. Uuden Pilke päiväkotia Taikakummun valmistuttua myös Minttulan ryhmäperhepäiväkodin toiminta päättyy. Samalla myös perhepäivähoidossa olevien lasten perhepäivähoitajan työajantasausvapaiden varahoitopaikka siirtyy Ahjolan ja Onnimannin päiväkoteihin.

Varhaiserityiskasvatusta kehitetään, jotta kaikille erityistä tukea tarvitseville lapsille voitaisiin tarjota heidän tarpeidensa mukaista kehityksen ja oppimisen tukea jo varhaisessa vaiheessa. Myös lapsen oppimisen taitoja tulee vahvistaa jo ennen koulun aloittamista. 1.8.2023 varhaiskasvatuksessa aloitti vakituinen, pätevyyden omaava ryhmässä toimiva varhaiskasvatuksen erityisopettaja. Tämän myötä varhaiserityiskasvatus sai lisää työpanosta. Varhaiskasvatuksen opettajien lisä- ja täydennyskoulutuksella helpotetaan lapsen tuen polkua. 1.8.2022 voimaan tulevan varhaiskasvatuslain myötä on otettu käyttöön kolmitasoinen tuki ja Haapavesi osallistuu OKM:n rahoittamaan hankkeeseen, jonka tarkoituksena on edistää varhaiskasvatuslain muutoksen mukanaan tuomaa tuen uudistusta. Hanke toteutetaan ajalla 1.8.2022 – 31.12.2023. Hankkeeseen on saatu rahoitusta opetus- ja kulttuuriministeriöltä 159 640 euroa.

Varhaiskasvatuslakiin tuli muutoksia 1.8.2021 alkaen. Henkilökunnalla on velvollisuus ilmoittaa havaitsemastaan epäkohdasta tai epäkohdan uhasta, jos ne koskevat varhaiskasvatuslain vastaista toimintaa. Toisena muutoksena tuli uusi sääntö päiväkodin henkilöstömitoituksesta poikkeamiseen. Päiväkotien suhdeluvusta (1/4, 1/7) poikkeaminen ei voi olla jatkuvaa eikä päivittäistä eikä se voi kestää koko toimintapäivän ajan, vaan sen tulee olla luonteeltaan lyhytaikaista ja satunnaista. Tämä luo painetta erityisesti äkillisten ja lyhytaikaisten sijaisten saamiseen päiväkoteihin.

Talouden tasapainottamisohjelmassa on asetettu varhaiskasvatukselle tehtäväksi ryhmäkokojen ja päiväkotien täyttöasteen tarkastelu. Tätä tullaan edelleen tarkastelemaan vuonna 2024.

Varhaiskasvatus

	TP2022	TA2023	TA2024
hoitopäiviä	36759	30033	19300
lapsia päivähoidossa	329	317	180
hoitolapsia yhteensä	417	389	350

* Esiopetuspäivät eivät sisälly hoitopäivien määrään

Hyvinvointilautakunta

Vt.kaupunginjohtaja Päivi Keisanen

Hyvinvointilautakunta	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	526 078 €	546 892 €	486 884 €	-60 008 €	-10,97 %
Toimintakulut	-3 072 368 €	-3 260 085 €	-3 353 319 €	-93 234 €	2,86 %
Toimintakate	-2 546 290 €	-2 713 193 €	-2 866 435 €	-153 242 €	5,65 %

Hyvinvointilautakunnan alaisuudessa toimivat: kirjastotoimi, liikuntatoimi, kulttuuritoimi, nuorisotoimi ja työllisyyspalvelut.

Kirjastotoimi

Kirjasto	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	22 753 €	16 000 €	10 000 €	-6 000 €	-37,50 %
Toimintakulut	-464 673 €	-492 550 €	-474 995 €	17 555 €	-3,56 %
Toimintakate	-441 920 €	-476 550 €	-464 995 €	11 555 €	-2,42 %

Haapaveden kirjaston muodostavat pääkirjasto ja kirjastoauto. Haapaveden kirjasto toimii osana Oulun eteläisen kirjastojen muodostamaa Joki-kirjastojen yhteistyötä. Kirjastopalveluja kehitetään asiakaslähtöisesti yhteistyössä muiden kirjastojen ja muiden toimijoiden kanssa.

Kirjasto on lakisääteinen peruspalvelu ja kirjaston toiminnassa tulee toteuttaa lakia yleisistä kirjastoista (29.12.2016/1492), jonka mukaisesti yleisen kirjaston tehtävänä on:

- 1) tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin;
- 2) ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa;
- 3) edistää lukemista ja kirjallisuutta;
- 4) tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon;
- 5) tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan;
- 6) edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Kirjastoauto on otettu käyttöön syksyllä 2002. Kirjastoautopalvelu on erittäin tärkeä asukkaiden hyvinvoinnille ja erittäin käytetty palvelu. Kirjastoauto toimii kyläkoulujen ja Hyttikallion koulun koulukirjastona. On tärkeää, että kirjastopalvelut ovat myös niiden kuntalaisten ulottuvilla, jotka ovat lähialueiden ja julkisen liikenteen varassa. Haapavesi myy kirjastoautopalvelua Raaheen Lampinsaaren-Lumimetsän-Alpuan alueelle päivän / viikko.

Kirjaston verkkopalvelut ja laitteet antavat kuntalaisille mahdollisuuden sähköisten palvelujen käyttöön, myös niille asukkaille, joilla ei ole itsellään laitteita ja verkkoyhteyksiä. Pohjoisen eKirjasto takaa asukkaille tasavertainen sähköisten aineistojen saatavuuden asuinpaikasta riippumatta koko Pohjois-Suomen alueelle. Vuoden 2024 alustaa starttaa Valtakunnallinen eKirjasto, johon Pohjois-Suomen kirjastot ovat yhteisesti linjanneet liittymisaikatauluksi. Myös fyysisen aineiston osalta kirjastossa kuuluu olla ajantasainen ja uusiutuva kokoelma.

Kirjasto järjestää vuonna 2024 kirjastolain sisältöihin sopivia tapahtumia yksin ja yhdessä muiden toimijoiden kanssa.

	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Lainojen määrä, pääkirjasto	88 732	90 000	90 000
Lainojen määrä, kirjastoauto	39 946	46 000	42 000
Lainan hinta	3,43	3,4	3,4
Lainat / asukas	19	19	19
Hankintojen määrä	4142	4 200	4 000
Käynnit/ asukas	6	10	10
E-aineiston lainaus	12 074	14 000	14 000
Aukiolotunnit	3 573	3 000	3 500
Tapahtumat	169	100	170

Liikuntatoimi

Liikuntasihteri Kati Mäntylä

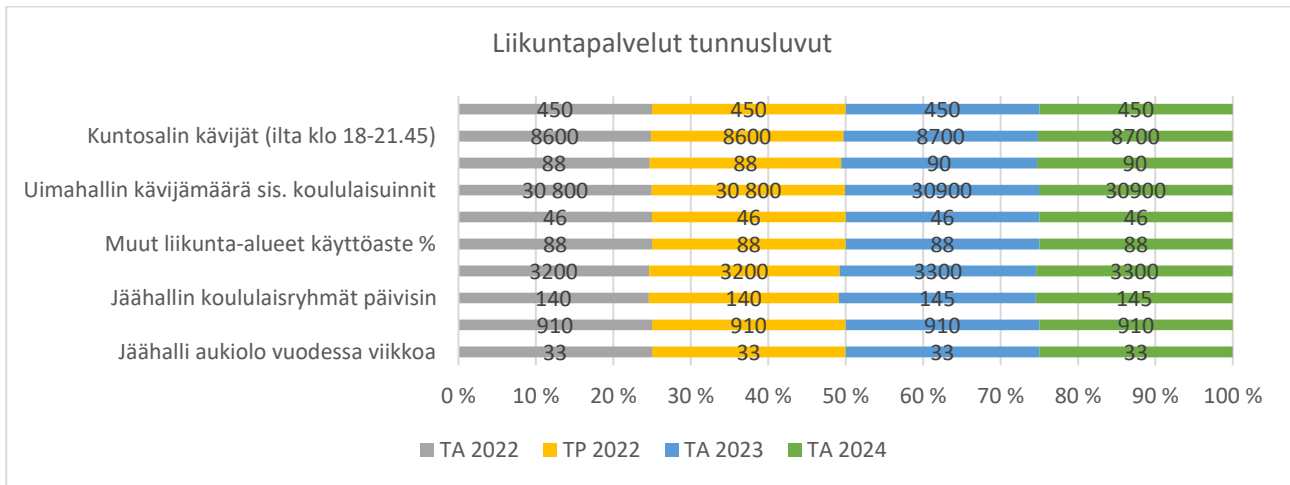
Liikuntatoimi	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	232 778 €	288 000 €	270 000 €	-18 000 €	-6,25 %
Toimintakulut	-1 278 922 €	-1 336 581 €	-1 354 512 €	-17 931 €	1,34 %
Toimintakate	-1 046 144 €	-1 048 581 €	-1 084 512 €	-35 931 €	3,43 %

Liikuntalain (10.4.2015/390) mukaan yleisten edellytysten luominen liikunnalle paikallistasolla on kuntien tehtävä. Kunnan tulee luoda edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle:

- 1) järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen
- 2) tukemalla kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoiminta
- 3) rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja

Liikuntapalvelut luovat edellytyksiä kuntalaisten liikunnalle kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä sekä terveyttä edistävää liikuntaa, tukemalla kansalaistoimintaa, tarjoamalla liikuntapaikkoja sekä järjestämällä liikuntaa ottaen huomioon myös erityisryhmät. Liikuntapalvelut järjestävät kuntalaisille vapaa-aikapalveluita sekä toimintaa yhteistyössä eri tahojen kanssa mm. liikuntaa, kilpaurheilua sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa, edistäen kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä sekä tukevat lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä liikunnan avulla. Liikuntalaissa korostuvat terveyttä edistävä liikunta ja hyvinvointipolitiikka.

Liikuntapalveluiden keskeisiä toimintamuotoja ovat mm. ulkoliikuntapalvelut: kiintorastiverkostot, latualueet, jääalueet, urheilukenttä, pesäpallokenttä, tenniskenttä, frisbeegolf-rata, lentopallokentät sekä Aakonmajan alueella sijaitseva ulkoliikuntakeskus, joka tarjoaa monipuolisia ulkoliikunta mahdollisuuksia. Uimahalli- ja liikuntahallitoiminta, jäähallitoiminta, skeittipuisto sekä kilpailutoiminta.

Kulttuuritoimi

Kulttuuri- ja hyvinvointikoordinaattori Suvi Haikola

Kulttuuripalvelut	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	43 526 €	49 792 €	31 984 €	-17 808 €	-35,76 %
Toimintakulut	-187 634 €	-318 256 €	-309 756 €	8 500 €	-2,67 %
Toimintakate	-144 108 €	-268 464 €	-277 772 €	-9 308 €	3,47 %

Kunnan kulttuuritoimintaa ohjaa Laki kuntien kulttuuritoiminnasta (166/2019), jonka mukaan kunnan pitää

- 1) edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä
- 2) luoda edellytyksiä ammattimaiselle taiteelliselle työlle ja toiminnalle
- 3) edistää kulttuurin ja taiteen harrastamista sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa
- 4) tarjota mahdollisuuksia kulttuurin ja taiteen eri muotojen ja alojen tavoitteelliseen taide- ja kulttuurikasvatukseen
- 5) edistää kulttuuriperinnön ylläpitämistä ja käyttöä sekä paikallista identiteettiä tukevaa ja kehittäväää toimintaa
- 6) edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa
- 7) edistää kulttuurista vuorovaikutusta ja kansainvälistä toimintaa ja toteuttaa muita kulttuuriin ja taiteeseen liittyviä toimia.

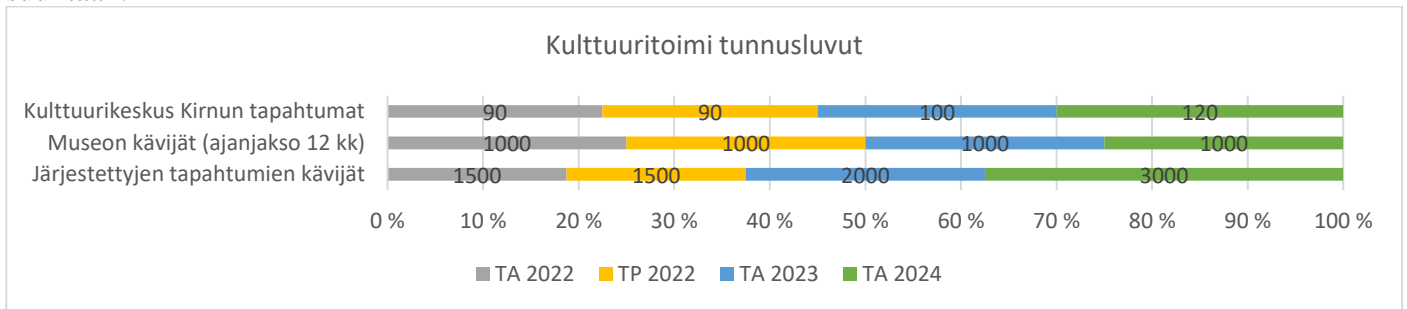
Kulttuuritoimi tuottaa kuntalaisille monenlaista kulttuuritoimintaa yhteistyössä erilaisten toimintaryhmien, yhdistysten ja yhteisöjen kanssa. Kulttuurin osa-alueella tehdään tiivistä yhteistyötä järjestöjen kanssa muun muassa tapahtumatuotannossa.

Kulttuuritoimi panostaa lasten ja nuorten kulttuurikasvatukseen tarjoamalla erilaista kulttuuritoimintaa sekä koulu- että vapaa-aikana (mm. Lasten ja nuorten kulttuuriviikot keväisin). Syksyllä 2023 käyttöön otettu Kulttuuripolku eli Haapaveden kaupungin kulttuurikasvatussuunnitelma ohjaa jatkossa lapsille ja nuorille koulu- ja päivähoitoaikoina tarjottavaa kulttuuritoimintaa. Tämän lisäksi huomioidaan eläkeläisväestön sekä laitoksissa ja pienryhmäkodeissa asuvien vanhusten ja erityisryhmien kulttuuritarjonta.

Kulttuuritoimen keskeisiä toimintamuotoja ovat muun muassa erilaiset tapahtumat, näyttelytoiminta, museotoiminta, kotiseututyö sekä kotiseutuarkisto, kulttuurimatkat sekä Kulttuurikeskus Kirnun hallinnointi.

Kuntalaissa (10.4.2015/410) määritellään, että kuntastrategiassa pitää ottaa huomioon kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen. Tarkemmin kunnan tehtäviä hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä määritellään laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021). Hyvinvointipalveluiden tehtävänä on kuntalaisten hyvinvoinnin ja elämänlaadun parantaminen yhteistyössä eri tahojen kanssa, kuten esimerkiksi kolmannen sektorin ja kaupungin eri toimialojen kanssa. Hyvinvointipalveluilla pyritään ennaltaehkäisemään terveydellisiä ja sosiaalisia ongelmia. Hyvinvointipalveluiden yhtenä tehtävänä on hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valmistelu sekä vuosittainen raportointi kuntalaisten hyvinvoinnista. Hyvinvointipalveluiden tehtäviin kuuluvat myös muun muassa järjestöyhteistyö, vanhus- ja vammaisneuvoston toiminnan kehittäminen, HYTE-työryhmän koordinointi ja ehkäisevän päihdetyön koordinointi. Kulttuuri- ja hyvinvointikoordinaattori toimii lisäksi yhteyshenkilön Pohjois- Pohjanmaan hyvinvointialueen suuntaan.

Jokilaaksojen Musiikkiopisto

Vt.kaupunginjohtaja Päivi Keisanen

Jokilaaksojen musiikkiopisto	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	Muutos €	Muutos %
Toimintakulut	-87 952 €	-98 000 €	-101 000 €	-3 000 €	3,06 %
Toimintakate	-87 952 €	-98 000 €	-101 000 €	-3 000 €	3,06 %
Vuosikate	-87 952 €	-98 000 €	-101 000 €	-3 000 €	3,06 %

Opetushallituksen määräyksen mukaisesti Jokilaaksojen Musiikkiopiston tehtävänä on Taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän mukaisen opetuksen järjestäminen siten, että sen luo edellytyksiä hyvän musiikkisuhteen syntymiselle ja musiikin elinikäiselle harrastamiselle sekä antaa valmiudet musiikkialan ammattiopintoihin. Opetuksemme on tasolta toiselle etenevää tavoitteellista ja laadukasta opetusta, joka perustuu kuntayhtymän hallituksen ja valtuuston hyväksymän opetussuunnitelman mukaiseen opetukseen. Musiikkiopisto toimii vuorovaikutuksellisesti alueen eri kulttuuritoimijoiden kesken ja toimii taideoppilaitoksena, jonka kehittää jatkuvasti osaamistaan.

Jokilaaksojen Musiikkiopisto tarjoaa opiskelumahdollisuuksia kaikenikäisille oppilaille, pääsääntöisesti kuitenkin lapsille ja nuorille. Musiikkiopisto tuottaa koulutus-, sivistys- ja kulttuuripalveluja alueen eri kunnille sekä vastaa Taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän opetuksesta. Musiikkiopisto toimii yhteistyössä muiden alueen kulttuuritoimijoiden kanssa ja tuottaa

vuosittain lukuisia lähi- ja striimikonsertteja sekä omana tuotantonaan että yhteistyössä muiden tahojen kanssa.

Nuorisotyö

Liikuntasiihteeri Kati Mäntylä

Nuorisotyö	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	62 681 €	69 000 €	67 800 €	-1 200 €	-1,74 %
Toimintakulut	-261 014 €	-306 251 €	-337 520 €	-31 269 €	10,21 %
Toimintakate	-198 333 €	-237 251 €	-269 720 €	-32 469 €	13,69 %

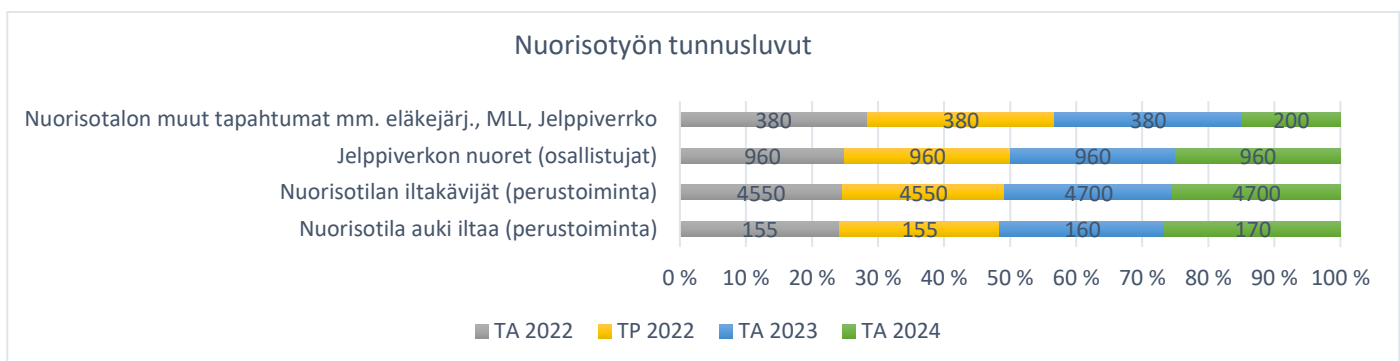
Nuorisotoimintaa ohjaa nuorisolaki (1285/2016), jonka mukaan tavoitteena on

- 1) edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa
- 2) tukea nuorten kasvua, itsenäistymistä, yhteisöllisyyttä sekä niihin liittyvää tietojen ja taitojen oppimista
- 3) tukea nuorten harrastamista ja toimintaa kansalaisyhteiskunnassa
- 4) edistää nuorten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä oikeuksien toteutumista
- 5) parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja

Nuorisotyö tuottaa lapsille ja nuorille nuorisotoimintaa yhteistyössä erilaisten toimintaryhmien, yhdistysten ja yhteisöjen kanssa, mutta kannustaa myös omaehtoiseen toimintaan. Nuorisotyössä huomioidaan etsivän nuorisotyön ja erityisnuorisotyön laajenevaa toimintakenttää. Yhteisissä tiloissa toimivat etsivä nuorisotyöntekijä ja yksilö-starttivalmentaja.

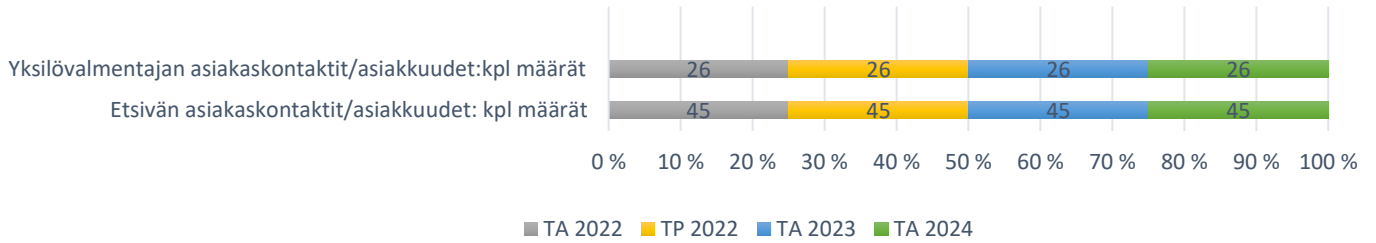
Hyvinvointia edistävä toiminta on nuorisotyössä erittäin tärkeässä roolissa. Keskeisiä asioita ovat erilaista elämäniloa tuottavat asiat, harrastamaan kannustaminen, ehkäisevä päihdetyö sekä aktivointi kaikilla elämän osa-alueilla.

Nuorisotyön keskeisiä toimintamuotoja ovat mm. nuorisotalotoiminta, etsivä nuorisotyö, erityisnuorisotyö, seinätön työpaja/yksilövalmentaja, nuorisovaltuusto, erilaiset tapahtumat ja matkat, perhekeskeinen toiminta ja koulunuorisotyö.

Etsivä nuorisotyö tunnusluvut

Työllistämispalvelut

Johtava ohjaaja Susanna Lehtilahti

Työllisyyspalvelut	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	164 340 €	124 100 €	107 100 €	-17 000 €	-13,70 %
Toimintakulut	-792 174 €	-708 447 €	-775 537 €	-67 090 €	9,47 %
Toimintakate	-627 833 €	-584 347 €	-668 437 €	-84 090 €	14,39 %

Toimintaa ohjaa laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta (28.12.2012/916):

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2012/20120916> Laki määrittää etenkin palkka- ja työllistämistuen käyttämisestä sekä työllistämiselvoitteesta.

Haapaveden kaupungin työllisyyspalveluiden tehtävänä on tarjota kuntalaisille työllistymistä edistäviä palveluita, kehittää työllistymisprosesseja ja opastaa kuntalaisia aiheeseen liittyvissä kysymyksissä. Palveluiden tavoitteena on muun muassa työttömien kuntalaisten työmarkkina-aseman ja toimeentulon parantaminen, paikallisten yritysten ja yhdistysten ohjaus ja neuvonta työllistämiseen liittyvissä asioissa sekä työllisyydenhoidon kehittäminen yhteistyössä paikallisten verkostojen kanssa.

Keinoina palvelutavoitteiden saavuttamiseksi toimivat palkkatukityöllistäminen, työkokeilut, eläkeselvittelyt, yksilöohjaus ja verkostotyö. Asiakkaita voidaan edelleen ohjata myös kuntouttavaan työtoimintaan, joka on siirtynyt hyvinvointialueen järjestämisvastuulle 1.1.2023. Työllisyyspalveluissa on aloittanut työnsä uusi työvalmentaja, jonka ryhmätoimintaan ohjautuu työkokeilun tai palkkatukityön kautta asiakkaita, joille toiminnassa tehdään työkyvyn arviointia. Vuoden 2024 tavoitteena on työvalmentajan toiminnan kehittäminen ja myös työvalmentajan palvelun tarjoaminen työnantajien käyttöön osana asiakkaiden jatkopolkua.

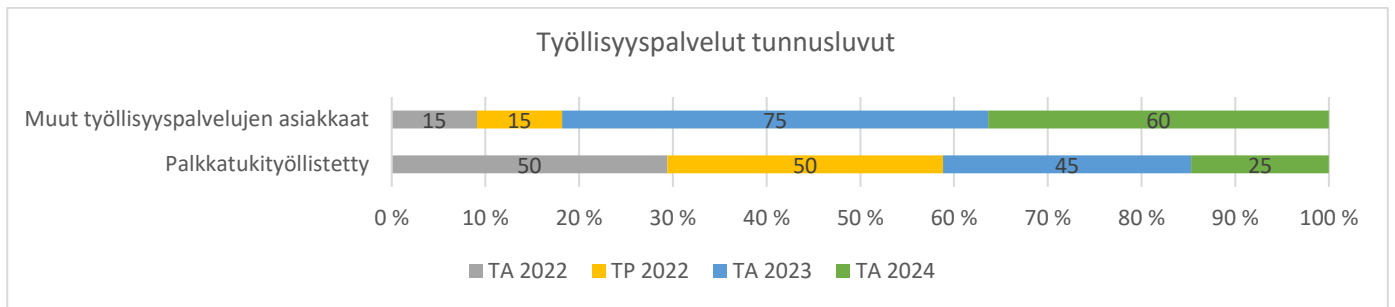
Työllisyyspalvelut ovat muuttaneet syksyllä 2023 uusiin tiloihin, jotka ovat osa valmistautumista TE24-uudistukseen. Palvelumallitoimintaa on jo vuonna 2024 tarkoitus kehittää siten, että palvelut tavoittaisivat enemmän myös niitä työelämän ulkopuolella olevia haapavetisiä, joilla ei ole selkeää työkyvyn alenemaa tai akuuttia sosiaali- ja terveystyöpalveluiden tarvetta.

Vuoden 2024 aikana tavoitteena on edelleen kehittää yhteistyötä etenkin kaupungin elinkeinotoimen kanssa. Tässä tärkeässä roolissa on myös vuonna 2023 toimintansa aloittanut Nuorten Ystävien

hallinnoima Kohtaantaa-hanke. Toimintavuoden aikana työllisyyspalvelujen tärkeänä tavoitteena on myös tulevaan TE24-uudistukseen valmistautuminen.

Työllisyyspalveluiden avulla pyritään hillitsemään myös työmarkkinatuen kuntaosuutta (ns. sakkomaksuja).

Kansalaisopisto

Rehtori Anu Hultqvist

Jokihelmen kansalaisopisto	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	720 260 €	886 703 €	853 174 €	-33 529 €	-3,78 %
Toimintakulut	-1 548 371 €	-1 779 990 €	-1 712 173 €	67 817 €	-3,81 %
Toimintakate	-828 111 €	-893 287 €	-858 999 €	34 288 €	-3,84 %

Toiminnalliset tavoitteet

Jokihelmen opisto toimii Haapavedellä, Oulaisissa, Kärsämäellä, Merijärvellä, Pyhännällä ja Siikalatvan kunnassa. Haapavesi on isäntäkunta. Jokaiselle sopimuskunnalle laaditaan oma budjetti ja kunnat päättävät vuosittain kuntaneuvotteluissa omasta maksuosuudestaan, jonka puitteissa kussakin kunnassa opetusta järjestetään. Haapaveden kaupungin maksuosuus Jokihelmen opiston toiminnasta vuonna 2024 on 230 264 euroa, jolla järjestämme vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetusta Haapavedellä 5 000 tuntia.

Jokihelmen opiston tavoitteena on tuottaa iloa, hyvinvointia, sivistystä ja elämyksiä kaikenikäisille (visio 2025). Missiomme on onnistua yhdessä kuntalaisten ja kuntien kanssa. Ihmiskeskeisyys ja merkityksellisyys ovat keskeisiä asioita kansalaisopistopalveluissamme. Arvot ohjaavat käytännön toimintaamme ja sisältöjämme. Arvomme ovat elämikäinen oppiminen, kokonaisvaltainen hyvinvointi, ihmisseläisyys ja osallisuus, elämyksellisyys ja uuden luominen ja vastuullisuus.

Kansalaisopistossa opiskelu ja harrastaminen perustuu vapaaehtoisuuteen ja on avointa kaikenikäisille. Järjestämme laadukkaita ja monipuolisia vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen oppimismahdollisuuksia sekä kulttuuri- ja taide-elämyksiä eri-ikäisille ihmisille.

Olemme aktiivinen, joustava ja tulevaisuuden kehityksen sykkeessä oleva, vahva alueellinen ja väestön tarpeita kuunteleva ja kokonaisvaltaista hyvinvointia edistävä toimija.

Kansalaisopiston tulot koostuvat valtionosuudesta, kunnan maksuosuudesta ja kurssimaksutuloista. Muutos jossakin osassa vaatii tasapainotusta toisessa tai muuten toiminnan kokonaisuus kärsii. Kohonneita kustannuksia ei voi kattaa yksin kurssimaksuja nostamalla, koska kurssimaksusta ei saa tulla osallistumisen este. Kansalaisopiston tavoitteena on turvata kaikille ja kaikkialla tasa-arvoiset oppimis- ja osallistumismahdollisuudet.

Koko opiston talousarvion laskee 34 286 euroa (-3,8 %), mikä johtuu valtionosuuden leikkauksesta vuodelle 2024.

Tavoitteet vuodelle 2024

1. Tuotamme oppimiseniloa, monipuolisia ja kurssilaisten tarpeita vastaavia, merkityksellisiä harrastus- ja oppimismahdollisuuksia sivistyksen, kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin, liikunnan, taiteen ja kulttuurin eri aloilla kaikenikäisille kuntalaisille: vapaa sivistystyö ja taiteen perusopetus.
2. Lisäämme alueen elinvoimaisuutta, viihtyvyyttä ja vetovoimaa: monipuoliset ja laadukkaat oppimis- ja harrastusmahdollisuudet, kulttuurin luominen ja elämysten tarjoaminen.
3. Olemme merkittävä kunnan hyvinvointipalvelujen tuottaja keskustassa ja kylillä. Olemme lähellä ihmisten arkea ja elämää. Edistämme yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja sosiaalisia suhteita sekä liikunnallista ja yksilön hyvinvointia tukevaa elämäntapaa.
4. Opiston johtaminen, hallinto ja kehittäminen sekä taloudellinen tulos ja tilinpäätös ovat talous- ja toimintasuunnitelman mukaisia.

MITTARIT / TUNNUSLUVUT

ASIAKAS- JA SUORITUSKYKYTULOSTEN MITTAAMINEN

Tunnusluku	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Asiakkuuden tunnusluvut					
opiskelijoiden lukumäärä (netto)	4005	3878	3169	5630	4760
opiskelijoista miehiä (%)	21,2	15,4	22,9	30	30
taiteen perusopetuksen opiskelijoiden lukumäärä	590	677	461/864	600	600
opiskelijoiden lukumäärä (brutto)	7753	5338	9896	13240	11920
Osallisuutta kuvaavat tunnusluvut					
opiskelijoiden määrä (%) alueen väestöstä	16,5	16,1	13,3	23	23
vapaan sivistystyön tunnit / asukas	0,60	0,54	0,66	0,75	0,75
Opiston perustehtävän toteutuminen					
vapaan sivistystyön tuntimäärä	14682	13126	15691	17580	16400
taiteen perusopetuksen tuntimäärä	2725	2566	2827	3300	3300
Opistokohtaiset kustannustehokkuuden tunnusluvut					

nettotuntihinta (ylläpitäjän/kuntien maksuosuus/tuntimäärä)	33,65	40,58	37,82	40,65	44,21
bruttotuntihinta (kaikki menot /tuntimäärä)	69,77	78,93	98,67	77,34	80,24
Osuudet tuloista					
valtionosuus %	45,8	51,26	43,81	39	39
ylläpitäjän/sopimuskuntien maksuosuus %	34,3	31,33	37,57	39	39
kurssimaksutulot %	17,7	15,25	18,63	20	20
muut tulot %	2,3	2,14	-	2	2
hankerahoitus	9000	9000	9000	11000	11000
talousarvion toteutuminen %	86,8	84,9	99,2	100	100

HAAPAVESI							
	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA ero 24-23	Ero %
Vst-opetus							
Muut tulot	96 303 €	71 086 €	95 899 €	130 000 €	130 000 €	- €	0,00 %
Tuotot yhteensä	96 303 €	71 086 €	95 899 €	130 000 €	130 000 €	- €	0,00 %
Toimintakulut	430 527 €	369 705 €	438 623 €	496 684 €	498 620 €	1 936 €	0,39 %
Toimintakate	334 224 €	298 619 €	342 724 €	366 684 €	368 620 €	1 936 €	0,53 %
Kunnan maksuosuus (vst-opetus)	80 781 €	57 727 €	116 456 €	127 950 €	151 415 €	23 465 €	18,3 %
Valtionosuus (arvio)/toimintakate	253 442 €	240 892 €	226 433 €	238 734 €	217 205 €	- 21 529 €	-9,0 %
Hallinto							
Kunnan maksuosuus (hallinto)	91 345 €	95 701 €	71 779 €	83 525 €	78 849 €	- 4 676 €	-5,6 %
Kunnan maksuosuus yhteensä	163 213 €	146 121 €	173 211 €	211 475 €	230 264 €	18 789 €	8,9 %
Opetustunnit	4547	3978	4490	5200	5000	-200	-3,8 %
Tuntihinta €/t (netto)	35,89 €	36,73 €	38,58 €	40,67 €	46,05 €	5,38 €	13,2 %
Tuntihinta €/t (brutto)	91,63 €	97,29 €	89,01 €	86,58 €	89,49 €	2,92 €	3,4 %
Opiskelijoita (netto)	1313	1115	901	2000	1500	-500	-25,0 %
Opiskelijoita (brutto)	2523	1654	3947	5700	5000	-700	-12,3 %

Tekninen lautakunta

Tekninen johtaja Teemu Niemimäki

Tekninen lautakunta	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	4 131 907 €	5 058 222 €	5 123 067 €	64 845 €	1,28 %
Toimintakulut	-4 011 072 €	-4 039 705 €	-4 063 443 €	-23 738 €	0,59 %
Toimintakate	120 836 €	1 018 517 €	1 059 624 €	41 107 €	4,04 %

Toiminnalliset tavoitteet

Tekninen osasto hoitaa teknisen lautakunnan alaiset palvelut. Osaston tehtävänä on tuottaa taloudellisesti ja tehokkaasti laadukkaita palveluja, jotka varmistavat turvalliset ja viihtyisät toimitilat

kaupungin henkilöstölle ja käyttäjille, toimivan infrastruktuurin ja vetovoimaisen ympäristön. Kiinteistötoimessa keskitytään kiinteistöjen kunnossapitoon, turvallisuuden ja erityisesti sisäilman laadun seurantaan ja varmistamiseen.

Tekninen hallinto

Teemu Niemimäki

Tekninen hallinto	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	33 659 €		10 000 €	10 000 €	
Toimintakulut	-377 589 €	-416 494 €	-425 171 €	-8 677 €	2,08 %
Toimintakate	-343 931 €	-416 494 €	-415 171 €	1 323 €	-0,32 %

Teknisen hallinnon kulut sisältävät henkilöstökuluja 0,23 M€ ja palveluiden ostokustannuksia 0,18 M€ sisältäen muun muassa ulkoisia ja sisäisiä asiantuntijapalvelukuluja ja kiinteistöjen ylläpitokustannuksia.

Kiinteistöpalvelut

Kiinteistöpäällikkö Keijo Rutanen

Kiinteistöpalvelut	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	3 771 865 €	4 818 022 €	4 811 867 €	-6 155 €	-0,13 %
Toimintakulut	-2 855 875 €	-2 755 504 €	-2 750 750 €	4 754 €	-0,17 %
Toimintakate	915 990 €	2 062 518 €	2 061 117 €	-1 401 €	-0,07 %

Tilapalvelujen toiminta sisältää kaupungin omassa käytössä olevien kiinteistöjen huoltopalvelun, kunnossapidon sekä vastaavat palvelut Kiinteistö Oy Haapa-asunnolle ja Haapaveden Teollisuuskiinteistöt Oy:lle.

Kiinteistöpalveluiden 4,81 miljoonan euron toimintatuotoista noin puolet tulevat sisäisistä kiinteistökulujen vyörytystuloista ja 45 % Pohteen hyvinvointialueelle sekä ruoka- ja puhdistuspalvelujen in-house yhtiö Köökille laskutettavista vuokratuloista. Toimintakulut ovat 2,75 M€, josta henkilöstökulujen osuus on 0,53 M€, palveluiden ostokustannukset 0,64 M€ ja muun muassa sähkö- ja lämmityskuluja sisältäviä aine- ja tarvikekuluja 1,44 M€.

Yhdyskuntapalvelut

Maankäyttöpäällikkö Paulos Tekka

Yhdyskuntapalvelut	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	326 384 €	240 200 €	301 200 €	61 000 €	25,40 %
Toimintakulut	-724 956 €	-812 707 €	-832 521 €	-19 814 €	2,44 %
Toimintakate	-398 572 €	-572 507 €	-531 321 €	41 186 €	-7,19 %

Kadut ja puistot yksikön toiminta sisältää katujen, katujen ja puistojen suunnittelun, rakentamisen ja kunnossapidon. Lisäksi yksikön tehtäviin kuuluu haja-asutusalueen talviaurauksen järjestäminen ja yhdyskuntatekninen rakennuttaminen ja rakennustöiden valvonta Haapavedellä.

Yksikkö on pääasiassa tilaajaorganisaatio ja suurin osa töistä kilpailutetaan ja teetetään yksityisillä urakoitsijoilla.

Yhdyskuntapalveluiden toimintatuotot ovat 0,30 M€ ja kulut 0,83 M€, josta noin puolet ovat teiden auras-, hiekoitus- ja puhtaanapitokuluja ja henkilöstökulujen osuus on 0,14 M€.

Entinen vesi- ja viemärlaitos

Tekninen johtaja Teemu Niemimäki

Vesi- ja viemärlaitos	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	Muutos €	Muutos %
Toimintakulut	-52 651 €	-55 000 €	-55 000 €		
Toimintakate	-52 651 €	-55 000 €	-55 000 €	0 €	0,00 %

Haapaveden kaupunki on yhtiöittänyt vesi- ja viemärlaitoksen 1.9.2017 alkaen Haapaveden Vesi Oy:ksi. Vuoden 2022 arvioidut menot ovat aikaisempaan toimintaan liittyviä velvoitteita, joita ei ole siirretty Haapaveden Vesi Oy:lle (KuEL-eläkemenoperusteiset maksut ja Haapaveden Ympäristöpalvelut velvoitteet).

5. TUOSLASKELMAOSA

Tuloslaskelmaosion tehtävänä on osoittaa kunnan tulorahoituksen riittävyys palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Toimintakate on toimintakulujen ja -tuottojen erotus ja osoittaa, paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla, valtionosuuksilla sekä rahoitusosan elementeillä. Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen tunnusluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien suunnitelmapoistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä.

Tuloslaskelmaosion ulkoisten toimintatuottojen arvioidaan olevan 5,973 miljoonaa euroa (M€), kun talousarvion 2023 vertailuluku on 5,924 M€. Toimintakulut ovat pitkälti talousarvion 2023 mukaiset ja yhteensä 26,293 M€. Toimintakuluista henkilöstökulujen osuus on 15,37 M€. Toimintakate on -20,320 M€ vuonna 2024. Rahoitustuottojen ja -kulujen yhteismäärän arvioidaan olevan -0,55 miljoonaa euroa ja poistojen 1,59 M€.

Haapaveden kaupunginvaltuusto on tehnyt 17.10.2023 päätöksen, jossa kunnallisveroprosentti on 9,40 %. Vuonna 2023 se oli 9,36 %. Kuntaliiton veroennusteen (10.10.2023) mukaan kaupungin verotulot vuonna 2024 ovat 13,271 miljoonaa euroa, kun tilikaudella 2023 arvioitu verotuloksi kirjattava määrä on 13,318 M€ ilman tuulivoimaverotuloja. Tuulivoimaverotuloja on arvioitu erikseen vuodelle 2024 0,35 M€ ja vertailukaudelle 0,26 M€. Valtionosuuksien osalta tilitettävä summa on arviolta 9,22 M€, mikä on noin 10 % eli miljoona euroa vähemmän kuin vuonna 2023. Muutos johtuu peruspalveluiden valtionosuuksista, jossa sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistukseen liittyvä rahoituksen siirto kunnilta hyvinvointialueille pienentää kuntien valtionosuuksia.

Talousarvion 2024 tilikauden tuloksen arvioidaan olevan 0,386 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Tuloslaskelma osoittaa, että tulovirran arvioitu kehitys ja menokurin onnistuminen ovat keskeisiä, jotta tilikauden tulos poistojen jälkeen pystytään pitämään ylijäämäisenä.

Talousarvio 2024 ja suunnitelmavuodet 2025-2026

Tuloslaskelman tuottoihin on vuodelle 2025 ja 2026 laskettu 2 % keskimääräisen vuosikasvuprosentti vuoteen 2024 nähden, samoin toimintakuluihin.

Verotulot ja valtionosuudet ovat vuodelle 2024 Kuntaliiton antamien ennusteiden mukaisia. Kuntaliitto kokoaa kuntien tilastotietoja Valtiovarainministeriön (VM) laskelmien perusteella. Vuosille 2025-2026 verotulot on arvioitu Kuntaliiton lokakuun 2023 ennusteen mukaisena ja valtionosuudet vuoden 2024 tasoisena ottaen huomioon VM:n 17.11.2023 ilmoittamat arvioidut valtionosuusmuutokset vuosille 2025-2027.

Kaupungin tilikauden tulos oli vuoden 2022 osalta -0,654 miljoonaa euroa alijäämäinen, kun vuosikate oli 0,803 miljoonaa euroa ja suunnitelmanmukaiset poistot 1,456 miljoonaa euroa. Taseen kertynyt ylijäämä laski 2,50 miljoonaan euroon. Tilikauden 2023 odotetaan olevan noin 1,4 miljoonaa euroa ylijäämäinen, jolloin taseen ylijäämä nousisi lähemmäs neljää miljoonaa. Kaupungin tilikauden tulos vuoden 2024 talousarvion perusteella on 0,386 miljoonaa euroa ylijäämäinen, jolloin taseen ylijäämä olisi noin 4,2 miljoonaa euroa. Mikäli talouden suhdanteet pysyvät positiivisena eikä mahdollinen pitkittyvä taantuma heijastu voimakkaasti työmarkkinoihin ja sitä kautta verotuloihin,

voimme odottaa tuloksen pysyvän ylijäämäisenä talousarviovuonna 2024. Suunnitelmavuosien näkymä on kuitenkin heikompi, kun valtionosuudet tippuvat vuodesta 2025 alkaen pienemmäksi. Vuosikate pysyy koko ajan ylijäämäisenä, jolla voidaan rahoittaa osaksi tulevaisuuden investointeja.

Taloussuunnitelman 2025-2026 lähtökohtana on, että kaupungin toiminnassa ei tapahdu muita merkittäviä muutoksia vuoteen 2024 verrattuna. TE-palvelujen siirtämiseksi kunnille vuoden 2025 alusta alkaen ei ole otettu taloussuunnitelmassa huomioon. Siirron taloudelliset vaikutukset tarkentuvat valmistelun edetessä ja ne sisällytetään talousarviolaskelmiin myöhemmin.

Seuraavassa laskentataulukossa on esitetty tilinpäätös 2022, talousarvio ja lisätalousarvio vuodesta 2023, sekä talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma vuosille 2025-2026.

1 000 euroa	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	19 374	5 924	5 973	6 093	6 214
Henkilöstökulut yhteensä	-33 075	-15 887	-15 373	-15 681	-15 994
Palvelujen ostot	-28 896	-6 624	-7 032	-7 173	-7 316
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 666	-2 283	-2 283	-2 329	-2 376
Avustukset	-2 102	-875	-818	-834	-851
Vuokrat	-1 126	-668	-722	-736	-751
Muut toimintakulut	-256	-40	-65	-67	-68
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-70 121	-26 377	-26 293	-26 819	-27 355
TOIMINTAKATE	-50 748	-20 453	-20 320	-20 726	-21 141
<i>Muutos, 1000€</i>	-873	29 252	133	-406	-415
Verotulot	23 668	13 488	13 621	13 756	14 035
Valtionosuudet	28 519	10 232	9 224	8 972	8 972
<i>Valtionosuus toimintakuluista</i>	41 %	39 %	35 %	33 %	33 %
Rahoitusnetto	-637	-393	-546	-516	-496
VUOSIKATE	803	2 875	1 978	1 484	1 369
<i>Vuosikate poistoista</i>	55 %	189 %	124 %	100 %	93 %
Suunn.mukaiset poistot	-1 456	-1 522	-1 592	-1 479	-1 468
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-654	1 353	386	5	-99

6. INVESTOINTIOSA

Investoinneiksi lasketaan yli 10 000 euron uudisrakennus- ja peruskorjaushankkeet. Investoinneiksi voidaan katsoa myös hanke, joka on luonteeltaan investointi. Määrärahavaraukset tehdään ilman arvonlisäveroa. Kaupunkistrategian mukaisesti investoinnit mitoitetaan siten, että välttämättömät investoinnit kyetään toteuttamaan ja investointivaraa jää myös kaupunkia kehittäviin ja työllisyyttä edistäviin hankkeisiin.

Investoinnit	2024	2025	2026
Maa- ja vesialueet, netto	20 000	20 000	20 000
It- ja muu kalusto	15 000	15 000	15 000
Tiedolla johtamisen-projekti	35 000	0	0
Kalusto	27 000	20 000	20 000
Kiinteistöjen remontointi	200 000	200 000	200 000
Katurakentaminen	500 000	400 000	300 000
Kiinteistöjen kuntotarkastukset	35 000	35 000	35 000
Aurinkosähköjärjestelmä	66 000	0	0
Onnimannin piha ja varasto	260 000	0	0
Kirkkojärven niitto	10 000	0	0
Pyhäjärven vesistö	10 000	0	0
Varautuminen maan hankintaan	60 000	60 000	60 000
Investoinnit yhteensä	1 238 000	750 000	650 000
Investoinneille myönnettävät avustukset	0	0	0
Investoinnit yhteensä	2024	2025	2026
Khall	70 000	35 000	35 000
Kasvatus- ja koulutus Itk	27 000	20 000	20 000
Tekninen Itk	1 141 000	695 000	595 000
	1 238 000	750 000	650 000
Avustukset yhteensä	0	0	0
Investoinnit netto	1 238 000	750 000	650 000

Vuoden 2024 investoinnit liittyvät pääasiassa teknisen lautakunnan alaisiin investointeihin. Kaupungin kokonaisinvestointien määrärahaksi on arvioitu 1,238 miljoonaa euroa, josta teknisen puolen osuus on 1,141 M€ sisältäen muun muassa katurakentamista (0,5 M€), kiinteistöjen remontointia (0,2 M€) ja päiväkotia Onnimannin pihainvestoinnin (0,26 M€).

7. RAHOITUSOSA

Toiminnan rahavirta ei riitä investointimenojen kattamiseen tilikauden 2023 osalta, minkä vuoksi investointeja rahoitetaan lainarahalla. Vuodesta 2024 eteenpäin toiminnan ja investointien rahavirran odotetaan pysyvän positiivisena ja lainakantaa voidaan alkaa hallitusti pienentämään. Kaupungin lainakanta oli 42,6 miljoonaa euroa 31.12.2022. Vuoden 2023 lopussa korollisten lainojen yhteismäärän arvioidaan olevan noin 42,5 miljoonaa euroa ja viime vuosien lainakannan kasvu selittyy pitkälti uuden koulun investointihankkeen rahoittamisella. Rahoituksen rahavirta eli lainakannan kokonaismuutokset talousarviovuonna 2024 sekä suunnitelmavuosina 2025-2026 tulevat pitkien ja lyhyiden lainojen muutosten yhteismäärästä ja nämä toteutetaan lyhytaikaisina kuntatodistuksina tai pitkäaikaisena talousarviolainana riippuen uuden lainan nostamisen yhteydessä tarkasteluhetken korkomarkkinoista ja tulevaisuuden korkoindikaatioista.

Kaupungin rahoituslaskelma	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	802 769	2 874 736	1 977 797	1 484 341	1 368 661
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	99 706	0	0	0	0
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-4 489 020	-950 620	-1 238 000	-750 000	-650 000
Rahoitusosuudet investointeihin	191 202	75 250	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	328 301	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-3 067 042	1 999 366	739 797	734 341	718 661
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset	122 312	0	-2 530 909	100 000	100 000
Antolainasaamisten lisäys	-20 000	0	-2 630 909	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	142 312	0	100 000	100 000	100 000
Lainakannan muutokset	3 148 000	-52 000	2 566 088	-536 062	-536 062
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 000 000	5 000 000	2 630 909	5 000 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 352 000	-3 052 000	-3 064 821	-3 536 062	-3 536 062
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 500 000	-2 000 000	3 000 000	-2 000 000	3 000 000
Oman pääoman muutokset	-133 227	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	142 367	0	0	0	0
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0	0	0	0	0
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0	0	0
Saamisten muutos	0	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos	0	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	3 279 452	-1 552 000	35 179	-436 062	-436 062
Rahavarojen muutos	212 410	517 365	774 976	298 278	282 598

Siikaverkko Osuuskunnalle on päätetty myöntää (Kvalt 19.09.2022 § 25) pitkäaikaista lainaa yhteensä enintään 2 626 909 euroa, joka näkyy pitkäaikaisten lainojen lisäyksenä kaupungilla, mutta myös antolainojen sekä sitä myöten luottoriskin lisäyksenä.

8. ALIJÄÄMÄTARKASTELU

Kuntalain 118 §:ssä säädetään erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelystä. Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädettyssä ajassa. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamisesta.

Arviointimenettely voidaan jatkossa käynnistää:

- jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädettyssä määräajassa.
- jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa.

TAI

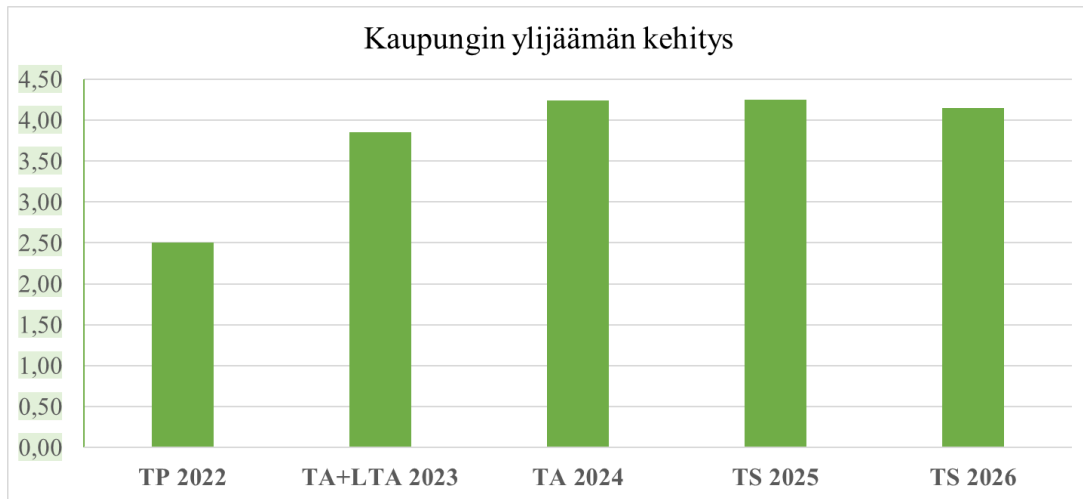
jos rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet kaikki seuraavat raja-arvot

- kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia
- kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti
- asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla
- konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8

Väljemmät raja-arvot (ns. keltaiset valot) eivät vielä johda arviointimenettelyn käynnistämiseen, mutta joiden täytyessä kunnan tulisi kiinnittää erityistä huomioita taloutensa kehitykseen ja analysointiin.

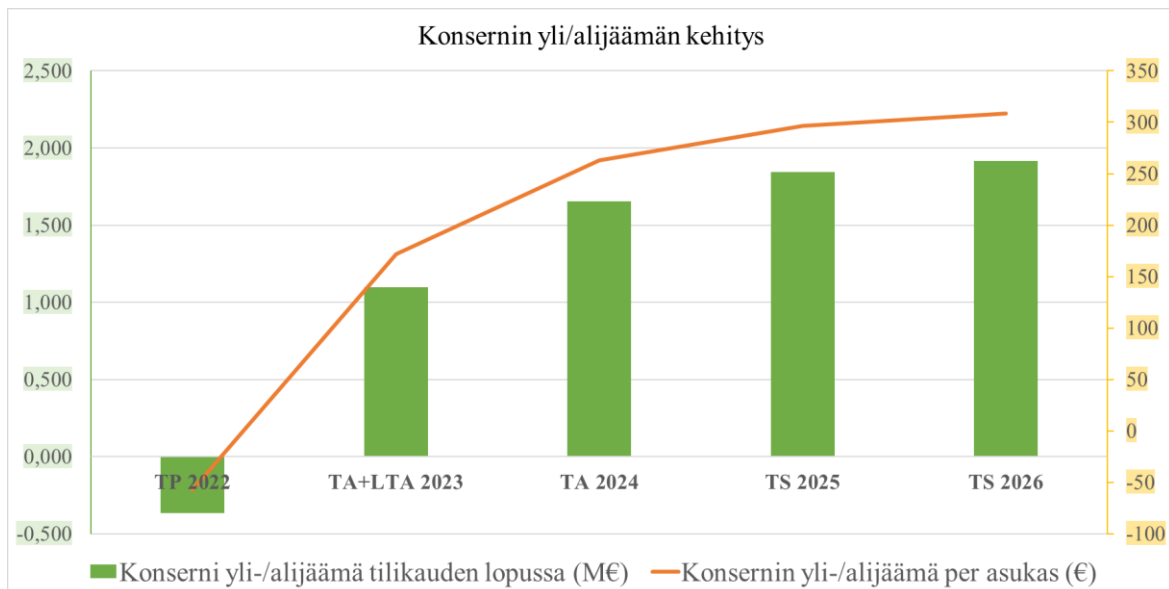
Kaupungin taseessa olevan alijäämän kattamisvelvoite

Haapaveden kaupungin tulos vuoden 2022 osalta oli -653 582 euroa alijäämäinen, minkä johdosta taseeseen kertynyt ylijäämä laski 2 504 134 euroon. Talousarvion tuloslaskelmaosion mukaan kaupungin taseessa oleva ylijäämä vuoden 2023 lopussa olisi arviolta 3,9 miljoonaa euroa. Talousarviovuonna 2024 taseen ylijäämä nousisi noin 4,2 miljoonaan euroon ja pysyisi sillä tasaolla aina vuoteen 2026 asti.

Konsernin taseessa oleva alijäämä

Konsernin tulos vuonna 2022 oli -1 187 609 euroa alijäämäinen ja taseeseen kertynyt alijäämä oli yhteensä - 432 138 euroa. Tytäryhtiöiden tuloskehitys on esitelty kohdassa 8. Kaupunkikonserni, ja suunnitelmavuosien tuloksen odotetaan olevan pitkälti talousarvion 2024 mukainen. Konsernin tytäryhtiöiden ja tulosvaikutukseltaan suurimpien osakkuusyhtiöiden osalta vuoden 2023 ennusteiden ja 2024 budjettien perusteella arvioidaan konsernin yli/alijäämän kehitystä. Toiminnan ja talouden kannalta merkittävimmät kaupungin täysin omistamat tytäryhtiöt ovat Haapaveden Energia ja Vesi Oy, Haapaveden Teollisuuskiinteistöt Oy ja Koy Haapa-Asunnot. Osakkuusyhtiöistä Jokilaaksojen koulutusyhtymän tulos arvioidaan heikkenevän kulujen noustessa tuottoja suhteellisesti enemmän. Vuoden 2023 jälkeen PPSHP ei ole osa Haapaveden kaupunkikonsernia.

Konsernitaseen ylijäämä kääntyi alijäämiseksi vuoden 2022 aikana. Arvion mukaan omaan pääomaan alkaisi kertyä ylijäämää vuosittain 2023-2026 aikana, mikäli kaupungin tulos toteutuu ennusteen mukaisena. Näin ollen konsernin alijäämä asukasta kohti ei ylitä vuosina 2023-2026 kriisikuntakriteerin 1 000 euron ja sitä edeltävänä vuonna 500 euron rajaa.

Kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia

Haapaveden kaupunkikonsernilla tunnusluku oli 70,03 % tilikaudella 2022 eli kriteeri täyttyy. Talousarvion 2023 perusteella kriteeri ei täytyisi myös tänä vuonna, kuten ei myöskään arviolta vuosina 2024-2026.

Kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti

Sote-uudistuksen myötä kuntien vuoden 2023 tuloveroprosentti säädettiin lailla siten, että kunkin kunnan vuoden 2022 veroprosentti vähennettynä samalla prosenttiyksikkömäärällä eli 12,64 prosentilla, tulee olemaan tuloveroprosentti vuodelle 2023. Näin ollen Haapaveden kaupungin tuloveroprosentti vuodelle 2023 tuli 9,36 %. Vuodelle 2024 tuloveroprosentti on 9,40 %.

Asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla

Asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä 31.12.2022 oli 8 943 euroa asukasta kohden. Koko maan keskimääräinen lainakanta ja vuokravastuut konsernitilillä olivat 9 367 euroa vuonna 2022 (Valtiokonttori 7.8.2023). Konsernin lainamäärä 31.12.2022 oli 57,92 miljoonaa euroa eli asukasta kohden 8 769 euroa ja konsernin vuokravastuiden määrä 173 euroa asukasta kohden. Vuoden 2023 arvioitu konsernin lainamäärä asukasta kohti ei arvioida nousevan vuoden 2022 tilinpäätöksen kokonaismäärästä, koska uuden kaupunkiorganisaation myötä muun muassa hyvinvointialueelle on siirtynyt Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin PPSHP) konsernivastuita. Näin ollen asukaskohtainen konsernilainojen määrä ei suurella todennäköisyydellä ylittäisi yli 50 prosenttia koko maan keskimääräistä lainatasoa vuosien 2024-2026 aikana.

Konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulo-rahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennyksen maksuun. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan konserniyhteisöjen omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Haapaveden kaupunkikonsernin lainanhoitokate vuoden 2022 lopussa oli 0,41. Konsernin vuosikatteen ollessa riittämätön suhteessa lainamäärän lyhennyksiin sekä korkokustannuksiin, tunnusluvun arvioidaan olevan alle 0,8 tulevinakin vuosina.

Konsernin lainakannan ei odoteta nousevan tulevaisuudessa, koska kaupungin investoinnit ovat maltillisia ja PPSHP lainakannan muutokset eivät enää rasita konsernin tasetta. Mikäli kuitenkin konsernin tytäryhtiöiden taloudellisessa asemassa tapahtuu olennaisia muutoksia, tämä voi lisätä konsernilainamäärän kasvua uuden tarvittavan rahoituksen kautta.

Yhteenvedo alijäämätarkastelusta:

Kriisikuntakriteerit	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kaupungin alijäämä taseessa	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty
Konsernialijäämä per asukas	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty
Konsernin vuosikatteen suhde poistoihin alle 80%	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty
Kunnallisveroprosentti (yli 2,00 vrt koko maan ka)	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty
Konsernin asukaskohtainen laina- ja vastuumäärä	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty
Konsernin lainojen laskennallinen hoitokate alle 0,8	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy

Kriisikuntakriteereillä mitattuna, Haapaveden kaupungin ja sen konsernin taloudessa on haasteita pitää tulot ja menot tasapainossa, etenkin suunnitelmavuosina 2025-2026. Kaupungin odotettu 1,4 miljoonan euron tulos tilikaudelle 2023 puskuroi tulevien vuosien huonompia näkymiä. Verotulojen merkitys korostuu entisestään, kun valtionosuudet pienenevät vuosi vuodelta. Vuosikate pystyisi arvion mukaan kattamaan tulevaisuuden poistot ja tulorahoituksen riittävän osaksi investointeihin. Konsernin tulorahoituksen riittävyys vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun on kuitenkin kriisikuntakriteerit täyttävällä tasolla ja tästä johtuen rakenteellisia muutoksia tarvittaisiin konsernin tulo- ja menoraameihin, jotta tulorahoitus pystyisi paremmin kattamaan lainakannan kasvun myötä kohonneita rahoituserien maksuja.

Sote- sekä muut organisaatiomuutokset ovat vaikuttaneet merkittävästi talouteen, kuten myös tuleva TE-muutos. Talouden perusta tulee muutoksista johtuen rakentaa osaksi uudelleen, jotta varmistettaisiin vihreä valo kaikkien kriisikuntakriteerien osalta sekä vakaa taloudellinen pohja tulevaisuudessa.

9. KAUPUNKIKONSERNI

Toiminnan kannalta merkittävimmät tytäryhtiöt ovat kaupungin 100 % omistamat yhtiöt, eli Haapaveden Energia ja Vesi Oy, Haapaveden Teollisuuskiinteistöt Oy sekä Koy Haapa-Asunnot. Khall 29.11.2021 §309 päätöksellä Haapaveden Energia Oy:n ja Haapaveden Vesi Oy:n sulautuminen toteutettiin kesäkuussa 2022. Myös Kotihaka Oy:n purkaminen toteutettiin vuoden 2022 aikana.

Kaupungin kokonaan (100 %) omistamien tytäryhtiöiden tuloksen odotetaan kehittyvän vuonna 2024 alla olevan taulukon mukaisesti:

Konserniyhtiö (100%)		TP2022	TA 2023	TA 2024
Haapaveden Energia ja Vesi Oy	Liikevaihto	2 822 531	3 555 000	3 850 000
	Vuosikate	957 341	1 257 000	1 186 000
	Poistot, arvonalentumiset	-467 509	-865 000	-885 000
	Tulos	381 480	234 500	258 000
Koy Haapa-Asunnot	Liikevaihto	1 395 245	1 500 000	1 540 000
	Vuosikate	179 089	446 000	407 000
	Poistot, arvonalentumiset	-335 290	-400 000	-400 000
	Tulos	10 289	0	0
Haapaveden Teollisuuskiinteistöt Oy	Liikevaihto	642 389	650 000	660 000
	Vuosikate	-173 818	145 000	145 000
	Poistot, arvonalentumiset	-483 033	-473 000	-473 000
	Tulos	-656 850	-500 000	-450 000

Haapaveden Energia ja Vesi yhtiön ja myös Teollisuuskiinteistöjen tulosta rasittavat merkittävät poistot. Koy Haapa-asuntojen taloudellinen tilanne on haastava loppuvuonna arvioitavien kiinteistöjen arvonalentumisien johdosta ja sen osalta voidaan odottaa konsernitulokseenkin olennaisia negatiivisia vaikutuksia. Nämä mahdolliset talousvaikutukset eivät sisälly konserniarvioihin. Osakkuusyhtiöistä merkittävimpiä konsernituloksen kannalta ovat vuoden 2023 aloittava PPE Köökki Oy ja Jokilaaksojen koulutusyhtymä (JEDU). PPE Köökki on voittoa tavoittelematon yhtiö, joka tarjoaa ruoka- ja puhdistuspalveluita Oulun eteläisten alueiden kunnille sekä Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueelle. JEDU:n talousarvion mukaan kannattavuus heikkenee tulevaisuudessa, mutta sen ei arvioida olennaisesti vaikuttavan konsernin tulokseen. Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri (PPSHP) ei ole enää osa osakkuusyhtiötä vuonna 2023.

Toiminnalliset tavoitteet

Konsernitaloutta seurataan ja toimintaa tarkastellaan konserniohjausryhmän kokoontuessa kvartaaleittain. Konsernirakenteen yksinkertaistaminen ja synergiahyötyjen maksimointia on tavoitteena lisätä jatkossakin. Haapaveden kaupunkikonsernin talousraportteja ei saada kvartaaleittain konsolidoituna lukuina, koska konserniin kuuluvien suorien tytäryhtiöiden lisäksi on useita osakkuusyhtiöitä, jotka eivät ole järjestelmäteknisesti konserniraportointiohjelmassa. Konserniraportointia kehitetään kuitenkin koko ajan. Niin kaupungin kuin koko konserniin kuuluvien tytäryhtiöiden talouden ajantasainen seuraaminen ali/ylijäämän, kassavirran ja lainakannan kehityksen osalta on oleellista, jotta talouden muutoksiin voidaan reagoida riittävän ajoissa.